

„Az Úrnak szóló ének nem megtanulható dolog. Mert ez nem profizmus, nem csupán zenei képzettség kérdése, hanem az Úrhoz tartozás kifejeződése.”
Új ének a Bárány követése által fakad
▶ 2. oldal

„Mint írónak olykor szóba kerül a neve, de mint a Magyarországi Evangélikus Egyház Bányai, majd Déli Egyházkerületének felügyelőjét alig említik.”
Darvas József és az evangélikus egyház
▶ 8–9. oldal

„Ajándék volt megtapasztalni, hogy mekkora feladat és felelősség hétről hétre tartalommal megtölteni egy egyházi lapot. Hálát adok az Istennek azokért a külső munkatársakért, akik – sokszor a szabad idejükben – segítenek abban, hogy az olvasók hetente változatos tartalmú lapszámot vehessenek a kezükbe.”
Búcsú a szerkesztőségtől
▶ 14. oldal

Bicskei hálaadás ▶ 3. oldal
Az iszlám és a nők ▶ 4. oldal
Foglak! ▶ 5. oldal
A Szövetség ▶ 6. oldal
Kereszt, úton ▶ 10. oldal
Anyám napjára ▶ 11. oldal

FOTO: MIHALYI SZABOLCS

Kolozsváron lépett fel a „lutheránus Beatles”

▶ A budapesti Korál-sziget együttes koncertezett április 23-án, hétfőn este a kolozsvári evangélikus templomban (hét települést érintő egyhetes erdélyi turnéjuk első állomásaként – A szerk.). A 2008-ban Budapesten alakult együttes a reformáció dallamkincsét dolgozta fel igényes, modern, populáris zenei szövetbe öltöztetve az eredeti dallamokat.

FOTO: KULICH GÁBOR

A Korál-sziget kerti készülődése a koncertre – Németh Tamás (cajon), Huszák Zsolt (gitár), Smidéliusz Gábor (gitár) és Derecskei András (hegedű)

▶ Folytatás a 7. oldalon

Ideje van az életnek, és ideje van a halálnak

▶ A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) Szociális Bizottsága április 25-én konferenciát tartott. Témáját az Európai Protestáns Egyházak Közössége (GEKE/CPCE) firenzei nagygyűlésén elfogadandó, *Ideje van az életnek, és ideje van a halálnak* című dokumentum adta, mely a halált meggyorsító döntések és a haldoklókról való gondoskodás kérdéseire kíván tájékoztatást nyújtani.

A konferenciát dr. Béres Tamás, az Evangélikus Hittudományi Egyetem

docense, a szociális bizottság elnöke nyitotta meg. Dr. Tőkés Zoltán református lelkész bibliai alapvetése után a konferenciával azonos című előadásában kiemelte: napjainkban a halál egyre inkább „virtuális valóság”, távoli és idegen, sokan úgy tekintenek rá, mint ami csak másokat fenyeget.

Ez a terület egyre kevésbé ismert, az út járatlan, valóban „terra incognita”. Az intézményekbe száműzött halál – amelynek eljön az ideje minden ember számára – a válság jeleit mutatja. Érdekes azonban feltenni a kérdést, hogy a halál válsága nem az élet válságából ered-e. Valahogy úgy, mint amikor a Biblia olyan emberekről beszél, akik látván nem látnak, és

hallván nem hallanak (Ézs 6,10). Vagy ahogyan Ady Endre is írta: „S az Élet helyett nem jöttek csak órák”

Az előadó hangsúlyozta: olyan e korszak és ennek embere, hogy elvétí élete célját, amikor csak azt hiszi el, és csak azt fogadja el, hogy az életnek van ideje, a halálnak azonban nincs. Úgy vélekedik: „Mások meghalnak, én azonban soha.” Előadását a következő gondolatokkal fejezte be: „Érdemes lenne nem elfordulni, hanem sokkal inkább odafigyelni a távozókra, mert általuk értelmesebb és tartalmasabb lehetne a világ és benne személyes életünk.”

▶ Folytatás a 4. oldalon

Nyílt nap – nyílt szívek

Erős vár a mi közösségünk

■ BÜKY ANNA

A péntek estém azzal töltöttem, hogy a nálam sokkal fiatalabb unokaöcsém születésnapjára kérését teljesítve elmentem vele megnézni a *Bosszúállók* című amerikai akciófilmet. Ne tagadjuk, mindig megvan bennünk az igény, hogy lépést tartsunk az ifjúsággal, vagy legalábbis úgy érezzük, tudjuk, mi a trendi.

Be kell valljam, nem vagyok hozzászokva az akciófilmekhez, így az első tíz perc számomra igazi rettegéssel telt: szétlöttek egy várost, megjelent a gonosz egy szarvakkal díszített sisakban, őt követték a jót képviselő úrlények, hogy megmentsék a földet, és érkezett még néhány szörny is, majd néhány emberfeletti erővel rendelkező *superman* és *superwomen*. Amikor azonban az első tíz perc rettegés után megjelent a zöld színű szörny, aki a mellét verte izmos karjával, majd felkapott egy autót, és odavágta a rendőrök közé, akkor hirtelen nevetőgörcs jött rám, és – a történet alakulását tovább figyelve – úgy tűnt, képtelen leszek a nevetést abbahagyni... attól félttem, kiküldenek a mozi-ból. Inkább elaludtam.

Két órával később ébredtettem az unokaöcsém, hogy vége a filmnek. Noha már éjfél felé járt az idő, igen kipihenten ébredtem. Igaz, alig látam néhány kockát az akciófilmből, de legalább megvolt bennem a jó érzés, hogy ezt is kipróbáltam, s lám, trendi vagyok én is!

Másnap reggel a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség nyílt napjára készülődve azon morfondíroztam, vajon egy egyházi közösség rendezvénye fel tudja-e venni a versenyt az úrlényekkel, mert el kell mondanom, telt ház volt a moziban. A válasz – kívülről nézve – egyáltalán nem olyan magától értetődő.

A *Palkó, a királylány és a sárkány* című bábjátékot ugyan sok kisgyerek élvezte, de bizony a rá következő programokon már szerényebb volt a közönség részvétele. Igét *Keczkó Szilvia* lelkész nő hirdetett, majd pódiumbeszélgetés következett *Az én gyülekezeti csoportom* címmel. A közösség által készített gulyáslevesből két-százötven adag fogyott, amely igen nagy számnak tűnik, de nem szabad

elfelejtenünk a piactérről betévedőket sem. Délután a *Large Room* zenekar szórakoztatta az egybegyűlteket, utána nyári melegben folytatódott a pódiumbeszélgetés a keresztény általános iskolák helyzetéről. A záróáldást és az áldást a gyülekezet lelkésze, *Keczkó Pál* mondta.

Lehetséges az, hogy az általunk összeállított program – amely egyben kedvcsináló missziós alkalom is annak érdekében, hogy ne csak bizonytalan elképzelések keringjenek egy evangélikus közösség hétköznapjairól –, mi, a gyülekezet tagjai nem vagyunk képesek megmozgatni annyi embert, mint a zöld szörny egy akciófilmben?!

Erről szó sincs, nincs miért elcsüggednünk, nem kell aggódnunk azért, hogy elfogy a közönség. Ugyan! Aki egy kicsit is odafigyelt e nagy lelkesedéssel megrendezett nap szereplőire, több ízben is megérezhette a résztvevők őszinte odaadását.

Az elejtett mondatok – „Azért jöttünk össze, mert itt egy élő közös-

Vajon egy egyházi közösség rendezvénye fel tudja-e venni a versenyt az úrlényekkel?

ség mutatkozik be”; „Ez a közösség a második családom”; „Évekkel ezelőtt egy nyári tábor alkalmával pillantottam meg a leendő feleségemet, azóta is szerelmes vagyok belé, a gyerekeim is ide járnak” – mind-mind bizonyítékai a közösség életerejének.

Vagy az évtizedes múltra visszatekintő gyülekezeti csoportok példái: a hetente összegyűlő zenekar és kórus önkéntesei, az ifjúsági csoportból lett senior- és maxi-senior-csoport vagy a baba-mama kör, ahol is az édesanyák pontosan tudják: nemcsak a jelen idejüket töltik hasznosan, hanem csemetéikből barátok is lehetnek, akár egy életre.

Mert itt, Budahegyvidéken, ebben az evangélikus közösségben szerelmek szövődnek, házasságok kötődnek, életre szóló barátságok alakulnak ki, s ha valaki bajba jut, vagy bárkinek segítségre van szüksége, olyan nincs, hogy a lelkész hívására ne mozdulnának meg a gyülekezeti tagok.

Igen. És nem közhely az, hogy ezt a gyülekezetet erő tartja össze, erő élteti! A legtrendibb és a divatból soha el nem tűnő csodálatos energia az, mely éltet minket, irányt ad és irányt mutat! És az összehasonlításnak semmi helye sincsen. Mert Jézus Krisztus az, akinek a szeretete segíti és élteti – és segítette és éltette – a budahegyvidéki evangélikusokat (is) már mindenkor!

Az egyetlen értelem és cél, hogy hálát adjunk az ő dicsőségére. Aki eljött a szombati összejövetelre, csodálatos nyílt napon vehetett részt!

▶ Képriportunk a 7. oldalon

Oratio œcumenica

Nagyok és csodálatosak a te műveid, mindenható Úr Isten, szerető mennyei Atyánk. Jézus Krisztusban testvérünké lettél, az örök élet nyitottságával és örömeivel ajándékoztál meg. Az ő nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat.

Könyörgünk, Atyánk, hogy ebben a világban, ahol annyi bántó zaj, hamis hang, hazug beszéd hangzik el, szólhasson a téged dicsőítő ének, a rólad tanúságot tevő igehirdetés, a bátorságot, örömet és életet ajándékozó evangélium.

Könyörgünk azokért, akik csak panaszra nyithatják ki szájukat, vagy már panaszkodni sem tudnak, mert fásultan cipelik életük terheit. Te Fiadban megmutattad: szeretted az embert, és nyomasztanod téged is terhei. Segíts, hogy a terhek alatt roskadók meglássák: te ott vagy velük a terhek alatt. Ez adjon vigaszt, reménységet és erőt.

Könyörgünk egyházadért, gyülekezetünkért. Igéd és szentségeid által arra hívtál el bennünket, hogy evangéliumod ajándékát megéljük mindennapjainkban. Segíts nekünk, hogy ebben az elhivatásban mindenki megtalálja azt a hangot, amelyen szólhat, énekelhet. Segíts megbecsülnünk a másokban kapott ajándékot. Ne engedd, hogy emberi hibáink, bűneink miatt hamisan szóljon egyházad hangja.

Könyörgünk azért is, hogy mindannyian úgy járassunk ebben az életben, hogy minden kétség és fájdalom ellenére meg tudjunk maradni a benned való reménység bizonyosságában. Tölts el minket újra és újra a benned való örömben, a benned való élet biztonságában. Segíts meghaladnunk a te tiszta hangodat, segíts meghallanunk mások panaszát és segítségkérését. És kérünk, adj nekünk is tiszta hangot, téged dicsőítő énekre induló lelket, a te vigaszodat, örömhíradet megélt életet.

Nagyok és csodálatosak a te műveid, mindenható Úr Isten, szerető mennyei Atyánk. Hálát adunk neked, hogy egyházad éneke összecsendül az előrementek téged dicsőítő énekével, és bennünket is dicsőítő élő országokban, ahol te leszel minden mindenkben örökkön-örökké. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Dávid azonban a zoltárait Izrael zoltárainak nevezi. Nem akar hát azokkal kizárólagos tulajdonként csak maga dicsekedni, hanem azt akarja, hogy Izrael ismerjen bennük a magáéra. Mert nagyon fontos, hogy Isten népe egy igét s egy éneket fogadjon el. Ezért beszélünk mi, keresztyének a mi zoltársainkról. Ambrosius szép énekeit azért nevezük egyházi énekeknek, mert az egyház elfogadta s használja azokat, mintha tulajdon szerzeményei volnának. Ezért nem azt mondjuk: Így énekel Ambrosius, Gergely, Prudentius vagy Sedulius, hanem, hogy így énekel, a keresztyén egyház. Mert Ambrosius és a többi az egyházzal énekel s az egyház övelük. Az egyház pedig akkor is megmarad, mikor ők meghalnak, s tovább éneklí énekeiket.”

► Luther Márton:

Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

HÚSVÉT UTÁN 4. VASÁRNAP (CANTATE) – JEL 14,1-5

Új ének a Bárány követése által fakad

A VASÁRNAP IGÉJE

Cantate vasárnapja van, a bevezető zoltár biztatása így hangzik: „Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodákat tett!” Ebben a mondatban az is benne rejlik, hogy az Úrnak való éneklés belső megtapasztaláson alapul. Meglátni az Úr csodáit, átélni a szabadítást, megváltást, ez az indítóóka az éneklésnek.

A mára kijelölt igeszakaszban is egy új ének hangzik. Senki sem tudta megtanulni ezt az éneket, csak az a száznegyvennégyezer, akik áron vétettek meg a földről. Ebből is az látszik, hogy az Urat dicsőítő ének nem külsőleg megtanulható, hanem belülről fakad. Az ének annak kifejezése, ami a szívében lakozik. Ilyenkor is a szív teljességéből szól a száj. Az Úrnak szóló ének nem megtanulható dolog. Mert ez nem profizmus, nem csupán zenei képzettség kérdése, hanem az Úrhoz tartozás kifejeződése.

Ehhez belső megtapasztalás kell. Annak megtapasztalása, hogy az Úrhoz tartozunk, hogy áron vétettünk meg. Ahogyan Pál apostol írja: „Mert áron vétettek meg: dicsőítettek tehát Istent testetekben.” (1Kor 6,20) Jézus az életét adta értünk, ez az alapja a dicsőítésnek. Ez parancsszóra nem működik, és megtanulni sem lehet. Hanem a megváltás megtapasztalása ébreszti szívünkben a hálaldalt. A száznegyvennégyezer új éneke is kapcsolatban volt sajátos helyzetükkel, megbízatásukkal.

De ki ez a száznegyvennégyezer? Jel 7,4 alapján az Izrael tizenkét törzsből megjelöltek száma: tizenkét-szer tizenkétezer. Ők nem vették fel a fenevad bélyegét, hanem a Báránynak és az ő Atyjának neve volt felírva homlokukra. Abban a korszakban, amikor a föld lakóinak túlnyomó többsége homlokán vagy jobb kezén viseli a fenevad nevét vagy nevének számát, kifejezve az uralmával való azonosulását, abban a nagyon nehéz korszakban hordják ők a Bárány, Jézus Krisztus nevét.

Mit jelent ez? A jel, pecsét minden esetben a pecsét birtokosának tulajdonjogát fejezi ki a lepecsételt dolog vagy személy fölött, illetve a vele való összetartozás tényét jelzi. A Bárány nevét hordani annyit jelent, mint elismerni tulajdonjogát életünk fölött, elkötelezni magunkat mellette minden helyzetben. Ez azonban nem minden korban könnyű. Ebben a fejezetben benne van, hogy két nagy táborra oszlik az emberiség: a Bárány népére és a fenevad népére. Akik felveszik a fenevad pecsétjét, csak azok élvezhetnek bizonyos előnyöket. A nagy nyomorúság idején, amikor nem lehet az embereknek sem eladni, sem venni, ha nincs rajtuk a fenevad bélyege, ezek a hűségesek a Bárány türelmével hordoznak minden nehézséget, és hűek maradnak ahhoz, akinek nevét a homlokukon viselik.

Pontosan az ellenkezőjét fogják képviselni annak, amit a föld lakóinak túlnyomó többsége cselekedni fog. Akkoriban Jézus nevét viselni nem lesz könnyű, hanem komoly következményeket von magával. De a száznegyvennégyezer kitart a nehéz helyzetben, helytáll minden kö-

rülmények között az antikrisztusi nagy nyomorúságban az Úr iránti hűségben, győzelmesen.

Az ige még ezt írja róluk: ezek követik a Bárányt, ahova megy. Követik Jézust mindenhova. Nemcsak oda, ahova kényelmes. Hanem akkor is megmaradnak mellette, ha annak ára van, ha az kellemetlen, szenvedéssel jár, sőt esetleg vértanúság a következménye.

Eckhart mester írja: „Vannak emberek, akik addig követik a Bárányt, amíg úgy megy, ahogy nekik tetszik, ha viszont nem az ő szándékuknak megfelelően megy, akkor visszafordulnak.” Szintén tőle olvasható: „Egy mester azt mondja, a halál által élünk. Ha meg akarok enni egy tyúkot vagy egy marhát, annak előbb meg kell halnia. Az embernek magára kell vennie a szenvedést, és követnie kell a Bárányt szenvedésben-szeretetenben. Az apostolok egyformán magukra vették a szenvedést is, a szeretetet is, ezért volt számukra olyan édes minden, amit elszedtek; olyan édes volt nekik a halál, akár az élet.”

Tagadhatatlan, hogy Jézus követése áldozatot követel. Hiszen könnyű addig ragaszkodni Jézushoz, amíg az semmibe sem kerül. Az első keresztyének azonban saját bőrükön érezték ennek az árát, állandó életvesztésben voltak. Számukra napi döntés volt, hogy ragaszkodnak-e Jézushoz akkor is, ha ezért üldöztetés vagy vértanúság a részük.

Vajon mi tudjuk-e a mi sokkal könnyebb körülményeink között igazán vállalni a Bárányt, követni, ahová megy? Tudjuk-e vállalni azokat a feladatokat, amelyeket ő ad nekünk? Engedjük-e, hogy Jézus érvényesítse

személyes életünkben tulajdonjogát, amelyet kereszthalálával szerzett? Dietrich Bonhoeffer a Követés című könyvében hangsúlyozta, hogy a kegyelem nem olcsó kegyelem.

A kegyelem ingyen való, mégis drága. Ára van: mindent oda kell adnunk érte, nem lehet úgy elfogadnunk, hogy mindazt meg akarjuk tartani, amin szívéink eddig csüngött. Isten végtelen szeretetére másként nem felelhetünk, mint teljes odaadással és bátor engedelmességgel. A kegyelem nem mentesít Jézus követése alól, hanem odaadásra készítet.

Ha ez megvan bennünk, akkor jutunk el odáig, hogy valóban dicsőíteni tudjuk az Urat. Ha meglátjuk kegyelmének nagyságát, hogy áron vétettünk meg, akkor hálaldal ébred szívünkben a nehézségek közepete is. Ha kitarunk a nehéz időszakban, és megőrizzük hitünket, akkor eljön az a nap, amikor győztesen a mennyei kórusban énekelhetünk. Ha a sötét időkben is hirdetjük, követjük a Bárányt, akkor vagyunk felkészültek az új ének éneklésére, akkor tagjai lehetünk a mennyei kórusnak, amely az Urat szemtől szemben örökké dicsőíti és magasztalja.

■ VERASZTÓ TEODÓRA

Imádkozunk! Urunk! Köszönjük, hogy életedet adtad értünk. Kérünk, segíts, hogy áldozatodra teljes odaadással válaszoljunk, vállaljuk a te követésedet akkor is, ha annak ára van. Segíts, hogy dicsőítsünk téged a nehézségek közepete is, hogy egykor a mennyei kórusban énekelhessünk! Ámen.

Az Úrnak szentelt legyen e ház

A templomszentelés liturgiája 3.

► A korábbi istentiszteleti helytől való – hálaadó – búcsúzás, a rendezett, jelképes értelmű átvonulás, a kapuk liturgiája, a bevezető zoltár, a Kyrie és a Glória ráhangol a ritka és páratlan eseményre, a templomszentelésre. Ennek formáját és tartalmát vesszük ma nagyító alá.

Az eddig történtek mondanivalóját egyetlen kérdésbe és az azt magában foglaló imádságba tömöríti az ünnep kollektája: „Örökkévaló Isten, aki mindenütt jelen vagy, és mindent betöltesz, kérünk, lakozzál közöttünk ebben a hajlékban is: igéd és szentségeid által munkáld megtérésünket, Lelkeddel teremtsd újjá bennünket, hogy egykor színről színre láthassunk téged!”

Az ószövetségi olvasmány már elhangzott, amikor a gyülekezet elhagyta a korábbi istentiszteleti helyet. Itt az első olvasmány a Jelenések könyvének ismert fejezetéből való. A látó János tudósít az új teremtés mennyei valóságáról, ahol az Isten sátor a emberek közt van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga Isten lesz velük.

Az evangélium Zákéus történetéről szól, arról, ahogy Jézus betér a vámszedő házába, majd elhangzik a csattanó: „Ma lett üdvössége ennek a háznak...”

A bibliai olvasmányok után kezdődik a templomszentelő imádság. Ennek első része, amikor a gyülekezet – énekelve – könyörög a Szentlélekért. Az éneket folytatva imádkozik a püspök, magasztalva Isten nagyságát, égen-földön túlráradó dicsőségét.

előtt ajkukra jönne a szó. Hallgass meg mindenkit, aki hozzád kiált ezen a helyen, egyszülött Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért, aki veled és a Szentlélekkel él és uralkodik örökkön-örökké.”

A nagy könyörgés után következik a templomszentelés rövid, tömör mondata. A püspök áldásra emeli kezét, és ezt mondja: „Az Úrnak szentelt legyen ez a templom, az Atya, Fiú, Szentlélek nevében!”

Itt már túl vagyunk emberi szándékokon, a gyülekezet, az egyház igyekezetén, az összefogás erején. Igazi magasztalás ez, ahol az Isten neve hangzik, a név, amelyben erő van. Olyan erő, amely nemcsak köveket és téglákat épít egymásra, de emberi életet is formál, teremti újjá. Ő teheti és teszi kezünk munkáját lakóhelyévé, hogy a véges befogadja a végtelent.

Isten szolgálja a szentelő mondatot követően így folytatja: „Áldott legyen mindenki, aki átlépi küszöbét, hogy az örök és irgalmas Istent imádjá lélekben és igazságban! Lakozzék e szent helyen Isten dicsősége! Épüljön benne szeretetben a Krisztus gyülekezte Isten templomává a Lélek segítségével nemzedékről nemzedékre! Ámen.” Erre válaszként hangzik a jelen levő lelkészek és a gyülekezet kérése: „Erősítsd meg, Istenünk, amit cselekedtél értünk!”

Az Isten házában – az új templomban – hangzik az ige, és részesülhetünk a szentségekben. Ezért szép, ha a templomszentelés alkalmával van keresztelő is, de elengedhetetlen,

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

hogy legyen úrvacsora. Az úrvacsorai liturgiában nincs semmi „különleges”, de részei lehetünk a mindig ismétlődő csodának: látjuk és izleljük, hogy jó az Úr!

A megszokott, drága szavak között egyetlen, csak itt elhangzó mondatot találhatunk, a nagy hálaadó imádság betétmondatával: „Méltó és igaz, ille és üdvösséges, hogy mindenkor és mindenhol hálát adjunk neked, mindenható Istenünk és Atyánk, a Jézus Krisztus által, aki a keresztfán maga lett értünk templom, oltár és áldozat, hogy feltámadása erejével élő lelki házzá építsen fel minket.” Ezzel pedig eljutunk a templom legmélyebb jelképtartalmához.

A templomszentelés ritka és áldott pillanat, a hálaadás, könyörgés és a reménység nagyszerű alkalmát. Emberek igyekeznek, építenek, alkotnak, de az Isten áld, és tesz ezáltal teljessé.

Emlékezzünk a zoltáros szavára: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradnak az építők. (...) De akit az Úr szeret, annak álmában is ad eleget.” Ez a mi reménységünk: a jó néhány új magyar evangélikus templom nemcsak egyházunk szorgalmát dicsőíti, hanem az Isten nagyságát és ajándékozó szeretetét is.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (1F.)

Közgyűlés a Déli Egyházkerületben

► **Ilyen nagy létszámú a közgyűlés? – kérdezhetette volna az idegen, aki április 27-én délelőtt belép a nagyszénási evangélikus templomba, ahol a Déli Evangélikus Egyházkerület éves közgyűlésére került sor. Az esemény kezdetére ugyanis a helyi gyülekezet tagjai is szép számmal felsorakoztak.**

Rendhagyó volt a gyűlés, hiszen a kerület vezetőségének és küldötteinek tanácskozása az elmúlt hatasztendeki ciklus lezárásáról is szólt. Nyitóáhitatában *Erdélyi Zoltán*, a Nagyszénási Evangélikus Egyházkerület lelkésze is az elmúlt évekre tekintett vissza, Istennek adva hálát a gyülekezet megmaradásáért, életéért, lelkipásztora személyes sorsának alakulásáért. *Kulcsár Lászlóné*, a gyülekezet másodfelügyelője köszöntésében a nagyszénásiak szeretetét és szíves vendéglátását tolmácsolta.

Az ülés hivatalos megnyitása után *Gáncs Péternek*, az egyházkerület püspökének jelentése hangzott el. „Arra kerestem a választ, hogy mire voltunk szabadok az elmúlt esztendőben egyházkerületünkben” – mondta a püspök. Szólt a kerületi missziói napok megrendezéséről, a lelkészek testi, lelki, szellemi karbantartásának biztosításáról és különösen is az új oktatási, nevelési feladatokról, kihívásokról. „Lehetséges, hogy 2011–2012 úgy fog bevonulni egyházunk legújabb kori történelmébe, mint az oktatási intézmények átvételének virágkora. Különösen igaz ez egyházkerületünkre, ahol 2011 után további átvételek is folyamatban vannak. Valóban teher, gond,

kockázat egy-egy intézmény átvétele, gondozása – utalt az elmúlt időszak aggodó hangjaira –, de ezt vállalunk, ahogy az egyház mindig is kötelességének érezte e feladatokat felvállalását.”

A püspöki jelentésre reflektáltak is elsősorban az „iskolaügyről” szólók: „Az iskola nem kolonc, hanem kereszt...”; „Az iskola szívügy, de figyeljünk a szeretetszolgálatra is...”; „Óriási felelősség, de lehetőség is az iskolák átvétele...”; „Használjuk ki a pályázatok lehetőségeit...” – hallhatták a jelenlévők. A hozzászólásokra adott püspöki válasz után a közgyűlés a jelentést egy tartózkodás mellett elfogadta.

„Úgy döntöttem, hogy kerületi felügyelői mandátumom lejártát előtti utolsó jelentésemben azt foglalom

FOTÓ: WISZKIDENSKY ANDRÁS

össze, ami biztató, ami örömteli, ami felelősségteljes, ami reménységre ad okot a Déli Egyházkerület életében” – kezdte beszámolóját *Radosné Lengyel Anna* kerületi felügyelő. A reménységek sorában szólt a presbiterekről, a fiatalokról, idősokről, a szolidaritásról. Elsősorban az evangélikus oktatási intézmények munkáját emelte ki, az elért eredmé-

nyeket, sikereket példákkal illusztrálva. A felügyelő asszony jelentését a közgyűlés egyhangúlag fogadta el.

Kende György, a kerületi jelölőbizottság elnöke számolt be arról, hogy a Déli Egyházkerület felügyelői tisztere javasolt hat személy közül *Radosné Lengyel Anna* vállalta el a jelölést. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta és jelölte őt a következő hatéves időszak felügyelői tisztségére.

Az elmúlt ciklusra visszatekintő jelentésében a kerület missziói lelkésze, *Aradi György* – köszönete mellett – jelezte, hogy a jövőben nem tudja vállalni a feladatot. Ezután a közgyűlés meghallgatta *Káposzta Lajos* ügyvivő lelkési jelentését a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat munkájáról és *dr. Font Éva* kerületi ügyész

beszámolóját. *Gáncs Péter* tájékoztatta a küldötteket a kerületi díjak odaítéléséről, majd a teológus-öztöndíjra jelöltek mutatkoztak be.

A közgyűlés az egyéb ügyek megbeszéléssel ért véget. (A püspöki és felügyelői jelentések a *Déli Evangélikus Egyházkerület honlapján*: del.lutheran.hu/olvashatok/.)

■ W. A.

Templomi gála

Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke és *Radosné Lengyel Anna* egyházkerületi felügyelő április 28-án, szombat délután részt vett a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola ünnepségén. A szarvas-ótemplomi gyülekezet templomában megtartott gálaműsorban a kerület vezetői köszöntötték az iskola tanárait és tanulóit, a gyermekek pedig színvonalas kulturális műsossal adtak számot tehetségükről, felkészültségükről.

■ WISZKIDENSKY ANDRÁS felvétele

► **Reggel az időjárás-jelentésben azt hallottuk, hogy az idei év eddigi legszebb, legmelegebb napja fog következni. Így is lett, és az országban sokan örültek ennek. De volt szombaton két falu – Csóvári és Penc –, ahol az evangélikusok a szép időnél is jobban örültek annak, hogy ünnepre gyűlhetnek össze. Új lelkészüket, *Laczi Roland* iktatásának ünnepére.**

Csóvár központjában minden a rendezettség érzetét kelti. Ligetes park játszótérrel és egy „tanösvény”, amely az „Út a templomhoz” sokatmondó nevet viseli. Az út mellett táblák, rajtuk adatok, a falu története, a gyülekezet története. És az út, amelyen már megszámlálhatatlanul sokan jártak az elmúlt háromszázötven évben, valóban a templomhoz vezet.

Az eddigi lelkész, *dr. Fischl Vilmos* tizenkét évig volt itt szolgálatban. Rendezett, kiegyensúlyozott, stabil gyülekezetet hagyott hátra. Január elsőjétől komoly, egész embert kívánó megbízás szólította el: ő lett a Ma-

gyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) a főtitkára. Csóvári és penci szolgálatának elismeréséül mindkét falu vezetésétől díszpolgári címet kapott.

Az új lelkészt vendégek, lelkészek, presbiterek hosszú sora kísérte az iktatásra teljesen megtelt csóvári templomba.

Róm 8,19 alapján tartott iktatási igehirdetésében *Mekis Ádám* esperes arról beszélt, hogy nemcsak általában a teremtett világ, hanem ez az ország, ez a falu és benne minden egyes ember várja az Isten fiainak, az Isten Fiának megjelenését. Akár tud róla, akár nem, erre vár személyes életében, családjában, munkájában. Az új lelkész lehet ilyen értelemben Isten küldötte, aki a Jézusról szóló örömhírt hozza közelebb az emberekhez az ige és a szentségek által, hogy Jézus valószínűleg megjelent gondolkodás-módunkban, értékrendünkben.

Az iktatás felemelő liturgiája után maga a beiktatott állt a szószékre, és Ézs 40,31 alapján tartott igazi közösséget teremtő igehirdetést. Minden-

ki bele kellett, hogy képzelje magát abba a „focicsapatba”, amelynek célja a mennyei serleg elnyerése, és amelyben a saját posztján mindenki a maximálisat nyújtva felülről kapott erővel játszik. A csapatkapitány lehet a lelkész, de ő is csak egy játékos a többi között, bár az irányító felelősség az övé. Így haladhatnak együtt hívők és keresők, egyházi vezetők és világi vezetők, gyermekek és idősök.

MEKIS ÁDÁM FELVÉTELE

A találkozás helye

Templomfelújítási hálaadás Bicskén

► **A templom titkáról beszélt *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke azon az ünnepségen, amelyen a bicskei gyülekezet adott hálát felújított templomáért. Az április 30-án, hétfőn délután tartott ünnepi istentiszteleten a csákvári kórus éneke emelte az alkalom fényét.**

2Krón 6,18–21 alapján tartott prédikációját a püspök három kérdésre építette fel. Az első: Kéi a templom? Isten háza – fogalmazta meg a választ *Szemerei János*. Egyrészt azért, mert Isten megtisztelt a jelenlétével. Másrészt azért is, mert olyan anyagokból

testvéregyházak, valamint a gyülekezeti tagok segítségével. Áldáskívánásait fejezte ki *Szabó György* kerületi felügyelő, *Szarka István* fejér-komáromi esperes és *Schermann Gábor* tabányai lelkész. *Mészáros Tamás* egyházmegyei, illetve társgyülekezeti

A SZERZŐ FELVÉTELE

építették, amelyeket Isten adott. De mire való a templom? – tette fel a második kérdést. Nem arra, hogy csak kívülről nézzük mint égre mutatkozó jelet. „A lényeg csak a templom belül érinthet meg minket – hangsúlyozta. – A lényeg ott van, ahol Isten megszólal. A templom attól értékes, hogy Isten beszél, szóba áll a népével. És aki hallgat rá, annak megváltozhat az élete.”

Végül a harmadik kérdés: Hogyan működik a templom? Mindig úgy, hogy Isten tisztelt meg a jelenlétével. Így találkozási helyé válik Isten és ember között. És az embereken keresztül kiáradhat az áldás a világra.

A közgyűlésen *Zászkalicsky Tamásné Göllner Zsuzsanna* felügyelő asszony rövid tájékoztatást adott a felújítás történetéről, és megköszönte az országos egyház, az önkormányzat, a

felügyelő kiemelte, hogy a felújítás nem jöhetett volna létre a csákvári, csabdi és bicskei közösségek lelkészeinek, *Szezik Károlynak* áldozatos munkája nélkül.

Az istentiszteletet a templom mellett felállított sátorban szeretetvendégség követte, majd a *Szezik Ildikó* vezette csákvári kórus hangversenyét hallgathatták meg a résztvevők.

A bicskei kicsi templom rövid története során hamar megélte törekényességét. A második világháborúban találatot kapott, és berendezése csaknem teljesen leégett. De a Biblia a templom oltárán csodálatos módon épen maradt. Isten gondoskodása megmutatkozott akkor is, és a mostani felújításban is ezt élte meg, ezért adott hálát a gyülekezet.

■ ADÁMI MÁRIA

Laczi Roland iktatása

A közgyűlést *Dian József* a gyülekezet felügyelője, egyben Csóvár polgármestere vezette. Sorjártak a köszöntők, jókívánások, ahogyan az ezt követő szeretetvendégségen a testvéri beszélgetések.

Este az időjárás-jelentés így kezdődött: „Szép nap volt a mai.” A csóváriak és a penციak napnyugtával ugyanezt gondolták – csak más értelemben. ■ M. Á.

Laczi Roland 1975-ben született Szegeden. A szegedi gyülekezetben „nőtt fel”, ahová nagymamája vitte el. Sokat köszönhet nagyszüleinek, akik nevelték. Komoly lelki töltődést jelentettek számára a gyenesdiási ifjúsági konferenciák. Következett az Evangélikus Hittudományi Egyetem. Hatodévesként a maglódi gyülekezetben volt, ahol végső elhívást kapott a gyülekezeti lelkésszolgálatra.

Kiskörösrre került először segédlelkésznek, majd másodlelkésznek választották. Az itt töltött hat év alatt ismerte meg a feleségét, *Anikót*, és itt született kisluk, *Benedek*. Közben elvégezte a Semmelweis Egyetem mentálhigiénés és szervezetenfejlesztési továbbképzését. Éveken át a Déli Evangélikus Egyházkerület ifjúsági lelkésze volt.

2010-ben hívta meg a szarvas-újtemplomi gyülekezet, ahol másfél évet töltött. Itt sok, előre nem látható nehézséggel találkozott, de a rövid itt töltött idő alatt is maradandó eredményeket ért el a gyülekezet újraélesztésében.

Most Csóváron kezdte meg mindenki reménysége szerint hosszú ideig tartó és Isten áldásával kísért munkáját.

Ideje van az életnek...

► Folytatás az 1. oldalról

Az utolsó előtti döntés című előadásában dr. Orosz Gábor Viktor, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense rámutatott arra, hogy az emberhez méltó halál kérdésének súlypontját ma az ember autonómiájáról alkotott elképzelések adják, ám kizárólag e fogalom felől nem lehet helyesen megérteni. Az ember élete Istenhez és embertársaihoz fűződő relációkban valósul meg, és így abban is válik értelmezhetővé.

A keresztény közösséghez tartozás egyaránt jelenti a megváltó Krisztus munkájában való részesedést (üdvösség) és a keresztény testvérek odaforulását az e világi élettől búcsúzós testvérhez. Ezek a relációk értelmet és célt adnak az élet minden pillanatának, de az örök élet és az üdvösség ígérete egyben relativizálja is az e világi élethez való feltétlen, kompromisszumot nem ismerő ragaszkodást. Így teret enged a passzív halálba segítség meghatározott esetekben történő alkalmazásának a személy integritásának tiszteletben tartása mellett. Hiszen ezekben a helyzetekben az orvos nem az utolsó (üdvösség vagy kárhoz), hanem az utolsó előtti (meghalni engedés) döntést hozza meg egy ember életéről. Ennek tudata azonban a haldokló beteg kísérőkről lelkiismerete számára is felszabadító jelleggel bír.

A konferencia utolsó előadója Nemeshegyi Zoltán baptista teológus volt. Az öngyilkosság című előadásában hangsúlyozta: véleményünk lehet az öngyilkosságról, de erről mondjuk ki őszintén, hogy ez nem a Világbíró, hanem egy jó szándékú „ügyvéd” véleménye, amely akkor ér valamit, ha a Bíró is így látja! Földi bírásoknál más az ítélet, ha kimutatható a szándékosság, vagy ha bizonyítható, hogy az illető beszámíthatatlan állapotban követte el tetteit – fűzte hozzá az előadó, aki személy szerint nem hiszi, hogy Isten bárkinek ilyen halált szánt volna, hiszen ő az, aki azt akarja, hogy „minden ember üdvözüljön, és az igazság ismertetére eljusson” (1Tim 2,4).

Gondolatait azzal zárta: Isten tartalmas földi életet és áldott örök életet akar adni mindenkinek, de ehhez szükség van a mi akaratunkra és segítségünkre azok felé, akik gyengének érzik magukat az élethez.

Az előadásokat élénk eszmecsere követte, melynek során a jelen lévő kórházlelkészek is megosztották tapasztalataikat az egybegyűttekkel, többek között a gyászfeldolgozó körök, az önkéntes segítők nélkülözhetetlen szerepéről és hiányáról szoltak.

Az *Ideje van az életnek, és ideje van a halálnak* című dokumentum és az előadások a MEÖT honlapján teljes terjedelmükben olvashatók.

■ OGV

Álláshirdetés

A győri Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium a 2012/13-as tanévtől fizika vagy fizika–bármely szakos középiskolai tanárt keres. Érdeklődni az intézmény igazgatójánál, a 96/510-172-es telefonszámon lehet.

HIRDETÉS

Kollégiumi felhívás

A Magyarországi Evangélikus Egyház Budapesti Kollégiuma (VII. kerület, Rózsák tere 1.) *felvételt hirdet a 2012/2013-as tanévre középfokú képzésben részt vevő lányoknak és fiúknak* egyaránt. Előnyünk a folyamatos nyitva tartás, a jó megközelíthetőség és a helyben főzött, változatos étrend. Ugyanitt szorgalmi időszakon kívül szálláslehetőség – szolid helyen, szolid árakon – minden korosztály számára határon innen és határon túl!

Érdeklődni és jelentkezni a *vermesne.nikoletta@lutheran.hu* e-mail címen, az 1/351-0522-es és a 20/824-9060-as telefonszámokon lehet. Szeretettel hívjuk és várjuk az érdeklődőket!

EVANGELIKUSELET.HU

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Olvassa az Evangélikus Élet digitális változatát!

Válogasson az első magyar platformfüggetlen online újságstand kínálatából, olvasson számítógépen, táblagépen vagy okostelefonon!

www.digitalstand.hu
Csatlakozzon hozzánk a Facebookon is!

Az iszlám fundamentalizmus és a nők

Rostoványi Zsolt előadása

► Az egyik legismertebb magyar iszlámzakértő, Rostoványi Zsolt professor, a Budapesti Corvinus Egyetem rektora volt április 26-án, csütörtökön a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Vallásközi Bizottsága nyílt ülésének vendége. Bevezetésül felhívta a figyelmet, hogy az iszlámra még inkább jellemző a „totalitás” igénye, mint más vallásokra. Ugyanis ennek az „organikus vallásnak” a tanítása szerint mindenki muszlim, csak (még) nem tudja. Ha mindenki ráébred erre, akkor lesz béke. Az iszlám követése a béke követése; az iszlám szó, amelynek jelentése „alávetés, megadás”, ugyanabból a töből származik, mint a héber *salóm*.

Az iszlámnak szerves része a *saría*, a szó eredeti jelentése szerint a vízhez vezető ösvény, amely az Arab-félszigeten rendkívül fontos volt. A *saría* nem egyszerűen jog, hanem etikai és teológiai rendszer: jog, teológia és erkölcs elegye. E szerint az embernek az a dolga, hogy felismerje az isteni törvényeket, és alkalmazza őket. Ugyanakkor a *saría* nem egységes, a meghódított népek gyakorlata többé-kevésbé beépült a rendszerébe, öt különböző jogi iskola van. Nincs egységes iszlám, ahogyan kereszténység sem; ahány régió, annyiféle, a különböző jogtudósok igen eltérő *fetvákat/fatvákat* (azaz szakvéleményeket) adnak ki.

A fundamentalizmussal, iszlámizmussal kapcsolatban a professor előrebocsátotta: ne keverjük az iszlámizmust az iszlámmal. Az iszlámisták célja iszlám állam(ok) megalapítása az egész világon. A hatvanas évektől kezdve vagyunk tanúi reiszlamizációs hullámnak, az olyan szervezetek megerősödésének, mint a Muszlim Testvériség, a Hamasz, a Hezbollah. Az elmúlt évi „arab tavasz” első hónapjaiban nem lehetett hallani az iszlámisták szerepéről, csak később jöttek elő.

Bár a Nyugat számára aggasztónak tűnik a fellépésük, az előadó nyugalomra intett, már csak azért is, mert az iszlámizmus is sokféle. Az iszlámisták arra figyelmeztetnek, hogy manem a tiszta iszlám érvényesül, ezért vissza kell térni hozzá, hogy az élet valamennyi területét áthassa. Programjuk szerint az iszlám országok gazdasági-politikai életében az egyenlőségnek, igazságosságának, jóra törekvésnek kellene érvényesülnie. A *dzsihad* csak bizonyos esetekben jelent háborút, egyébként pedig általában erőfeszítés Isten akaratának teljesítésére.

Az iszlám alapvetően közösségi szemléletű, az egyénre mint a közös-

ség tagjára tekint. Ezzel kapcsolatban tért rá Rostoványi Zsolt a nőkhöz való viszony kérdéseire: a házasság kötelezettség Isten és egymás iránt (Korán 30,21). Nő és férfi egyenlő, de szerepük nyilván nem egyforma: a férfi feladata a család eltartása, a nőé az ellátása, de mindannyiuknak hívőnek kell lenniük (9,71; 49,13).

Az iszlám előtti Arábiában a törzsek állandó háborúskodása, a férfiak hiánya miatt egy férfinak akárhány feleség lehetett, a Korán (4,3) azonban a feleségek számát négyre korlátozta. A lánysecsemők azelőtt gyakori megölése az iszlám óta tilos. A férfiak ezen előzmények következtében mégis „egy fokkal” a nők fölött vannak (2,228; 4,34), és csak két nő tanúskodása érhet föl egy férfiével (2,282). A fiú, mivel családfenntartó lesz, kétszer annyit örököl, mint a lány (4,176). A hívő nők süssék le a szemüket az előírás szerint, de nem egyértelmű, hogy mi „a nő ékessége”, „dísze” (24,31), amelyet el kell takarnia (33,53-59).

Ezzel kapcsolatban szólt az előadó a sokat vitatott női viseletről: a *nikáb* csak a szemet hagyja szabadon, a *burka* a szemnél is rácsos, a *hidzsáb* (kendő) pedig sokféle és divatos is lehet. Egyáltalán nem biztos, hogy a kendő az elnyomást szimbolizálja. Ugyanakkor iszlám feminizmus is van. Ami a fundamentalizmus és a nők viszonyát illeti, a legtöbb nő önként elfogadja, hogy feladata a család ellátása, hogy ez a rendeltetése.

Rostoványi professor kérdésekre válaszolva elmondta, hogy a jelenlegi iszlámista török kormány a németországi törököket előőrsként tekintti, ugyanakkor bátorítja őket, hogy tanuljanak meg németül. A franciaországi és angliai muszlimoknak sokkal kevésbé vannak nyelvi problémáik. A muszlimok többsége elkülönülve kíván élni.

Az iszlám szerepe a családos bevándorlással erősödött meg – amíg csak a vendégmunkások jöttek Európába, sokkal kisebb volt. A probléma, a bizalmatlanság kölcsönös, s ez Európában táplálja az idegenellenességet. Egyelőre nincs igazán megoldási javaslat, a „multikulti” elvetése még nem tekinthető annak.

Kérdés volt az is, hogy mennyire reális az iszlám alkalmazkodása. A Nyugattal való érintkezés során az iszlám kettévált modernista és fundamentalista irányzatra, amúgy pedig a gazdasági és politikai élet nem az iszlám alapján zajlik. A fundamentalisták többek között ezért is támadják mindenekeletűt a saját kormányaikat.

Az iszlám a mai világhoz alkalmazkodva sem lesz individualista, de lehet békés, hiszen az alapértékek tekintetében nincs (jelentős) különbség.

Európa lakossága fogy, a muszlimok fiatalodnak, ötven-hetven százalékuk húsz év alatti. A nyolcvanmillió éves Egyiptom lakossága évi egymillióval nő. Kairóban külvárosokkal együtt tizenöt-húsz millióan élnek, többemeletes utakat kell építeni.

Az iszlám számára értelmetlen az öngyilkosság, de az öngyilkos merénylő kivétel; ha valamilyen nemesnek minősített tettet hajt végre, akkor mártír. A mi európai fogalmunk szerinti ateizmus „nulla”, nehezen értelmezhető, hasonlóképpen a szekularizáció is.

Végül a *saría*ra visszatérve: az iszlám országok többségében nem ez az alap a gyakorlatban, különösen nem a büntetőjogban, egyes országok (például Afganisztán, Szaúd-Arábia) kivételével. Az egyiptomi származású *Tariq Ramadan* oxfordi professor, a reformirányzat egyik legismertebb képviselője (nagyapja volt a Muszlim Testvériség megalapítója) szerint, ha a *saría*t ember alkotta, akkor változtatható, és akkor analógiákat kell keresni a mindenkori helyzetekre.

Rostoványi professor előadásának egyetlen órája alatt a jelenlétűk rengeteg információval lettek gazdagabbak. Az előadó jelentősen árnyalta az iszlámról alkotott képet, de a problémákra is rámutatott, különösen a nyugat-európai muszlim lakossággal kapcsolatban. Közben óvott az (elhamarkodott) általánosításoktól – végül ígéretet tett a folytatásra.

■ SZENTPÉTERY PÉTER

Könyvvásárok májusban

A Luther Kiadó minden érdeklődőt szeretettel vár könyvespavilonjánál a *XX. Szent István könyvhéten* (Budapest, Ferenciek tere) május 14-től 18-ig 10 és 18 óra között.

Idén is részt veszünk mindhárom egyházkerület missziói napján, május 19-én. Saját kiadványainkra 15% kedvezményt nyújtunk!

Gyülekezeiteink, intézményeink és egyéni vásárlóink figyelmébe ajánljuk az *előrendelés* lehetőségét, miként könyvrendelésüket a helyszínen, *postaköltség nélkül* átvehetik. Ehhez, kérjük, megrendeléseiket legkésőbb május 10-ig küldjék el a *kiado@lutheran.hu* címre. Kérjük, szíveskedjenek jelezni, melyik könyvvásárba kérik a csomagot, és hogy készpénzzel vagy átutalással kívánják-e fizetni. *Átutalásos számla* esetén 10%, *készpénzes fizetés* esetén 15% kedvezményt adunk. A könyvvásároknál csak készpénzes számlát áll módunkban kiállítani!

Foglak!

Komplex segítség nyíregyházi hajléktalanoknak

► **Ez olyan sok, hogy az már sok! Más dolog elméleti úton arra a következtetésre jutni a társadalmi változások, bajok láttán, hogy a mai Magyarországon bárki kerülhet egyik napról a másikra kilátástalanul kiszolgáltatott helyzetbe, s megint más ezt valódi emberi sorsokon igazolva látni, tapasztalni.**

Nem hittem a szememnek, amikor a régi újságíró kolléga, a talpraesett, agilis *Vitéz Péter* lépett abba a szobába, ahol én az Oltalom Szeretetszolgálat hajléktalan klienseire várok. Még küzdöttem a zavarral, hogyan kell ilyenkor viselkedni, mennyit szabad kimutatni a döbbenetből, amikor jött a következő meghökkentés a vele érkezett hölgy részéről, pedig csak bemutatkozott:

– *Dr. Siska Andrásné, Edit* vagyok.

Nyílt tekintetű, érett asszony fordul felém bizalommal, csak a hangján érzek némi feszültséget.

– *És akkor miért találkoztunk mi ebben a projektben?*

Edit érti kérdésemet, de nem a doktornőség és a hajléktalanság egymást kizáró ellentétét igyekszik feloldani, amikor válaszol:

– Kerül néha az ember olyan helyzetbe, hogy megbicsaklik az élete. Biztos furcsán hangzik, ha sietek hozzátenni, hogy önhibáján kívül is megtörténhet, ahogyan velem megesett. Tudom, hogy egyedül is kimáztam volna a bajból, csak sokkal később. A beteg nagynémemet ápoltam, és mikor elvesztettem őt, két napon belül el kellett hagynom a lakást, mert a tulajdonos így akarta. Az időzavarban rosszul választottam albérlőt. Hiába volt hivatalos szerződés, két hónap után a főbérlő úgy döntött, hogy a testvéréhez utazik hosszabb időre, s nem hagyja a lakást vadidegenre. És én így kerültem az utcára, majd az Oltalom Szeretetszolgálat átmeneti szállójára...

Hogy előtte volt még egy kimerítő, elnyújtott, ádáz csatákat magában foglaló válása is, amelyet már nem bírt megvívni, és feladta, azt csak sokkal később és nagyon szükségzavúan érinti. Három éjszakát töltött az éjjeli menedékhelyen szemhunyas nélkül, majd utána jött a lényegesen jobb körülményeket, szinte már albérlési viszonyokat jelentő intézményfokozat.

A rokkantnyugdíjas asszony eredetileg pedagógus, de egészségfejlesztő mentálhigiénikus és drámajáték szervező-rendező végzettsége is van. Most pedig kertgondozói OKJ-s bizonyítványt szerzett.

Ahogy Vitéz Péter is, aki mintha most soványabb lenne, mint amikor a kilencvenes években az *Új Kelet* című napilap újságírója, tördelőszerkesztője volt. Vagy csak a kora tavaszi naptól mélyültek a ráncok szőlőtől barnult arcán?

– Egy sor rossz döntés eredménye – válaszolja, mikor a

helyzet okát firtatom. – Ebben voltak vállalkozói döntések, ebből kifolyólag anyagi csőd, ebből kifolyólag magánéleti problémák, ebből kifolyólag úszott el minden: lakás, autó és minden más, ami csak volt... és az ember egyszer csak ott találja magát egy helyzetben, amikor csak néz ki a fejből, hogy most akkor hogyan tovább... Nagyon jó volt ez a program, mert adott egy kis segítséget, hogy újra talpra lehessen állni.

– *És akkor valóban a parkgondozói szakma az, amelyre ebben a helyzetben szükség*

Vitéz Péter, Gajdos Csabáné, dr. Siska Andrásné, Valkóczki László (a projekt résztvevői)

van informatikatanárként, újságíróként, már a könyvkiadásban is kipróbált tördelőszerkesztőként?

– Ez is egyfajta lehetőség, mert elvileg ez piacképes szakma. Nyíregyházán rengeteg zöld terület van, amelyet rendben kell tartani, és ha az ember alkalmazottnak áll egy céghez, amelyik ezeket ápolja, az is jó. De ha szép lassan összeszedi a munkához szükséges eszközöket, és egy kis magánvállalkozást tud csatolni hozzá, erre is van igény.

– *Most ebben gondolkodsz?*

– Ebben is. A számítógép előtt végzett és a vállalkozói munkához képest ez nagyon új volt, semmi közöm nem volt azelőtt a növényekhez, de épp ezért én nagyon élveztem, és érdekelt. Néha váltani kell. A felsőoktatás sosem látott mennyiségben bocsátja ki az informatikusokat, akik mind okosabbak már, mint én, mellettük nem rúghatok labdába azon a pályán. Majd meglátjuk.

A játszma már csak azért is többesélyes, mert Vitéz Péter momentán szociális gondozóként az Oltalom Szeretetszolgálat alkalmazottja – tanfolyamitanárai mára a főnökei lettek a pedagógus végzettségű fiatal embernek. A hajdani média-munkást alkalmasnak találták arra, hogy másokért tegyen.

Fog-la-k – szótagol igen szabálytalanul *Deme Dóra* szociálpolitikus, amikor az Európai Unió hajléktalanok társadalmi és munkaerő-piaci integrációját segítő programját, ezen belül a Magyarországi Evangélikus Egyház Oltalom Szeretetszolgálatának projektjét igyekszik érthetővé tenni.

A nyíregyházi hajléktalanokért tevékenykedő szervezet *Komplex segítség az önálló élethez* című projektje egy-szerre nyújtott támogatást a

foglalkoztatás, lakhatás és kép-zés területén, mert csak így lehet érdemi munkát végezni, eredményt elérni.

Piacképes tudást igazoló végzettség nélkül nincs munkahely, jövedelem nélkül nincs lakhatás, és megélhetés nélkül tanulni se lehet, de a vegytiszta képletbe még sok-sok apró zavaró momentum vegyül. A megoldáshoz hol orvosi – addiktológiai –, hol pszichológiai, mentális segítség kell, hol pedig a szociális munkások szerteágazó szakértelme, legyen szó hivatali ügyintézésről, életvezetésről, pénzkeze-

jelentkezőt toboroztunk, közülük huszonöten alkalmasnak mutatkoztak arra, hogy végigcsinálják a projektet, és valóban meg is szerezték a parkgondozói képzést. Négy hónapig tudtunk számukra munkalehetőséget biztosítani konzorciumi partnerünkkel, a Városüzemeltető és Vagyongazdálkodási Nonprofit Kft.-nél. Így munkatapasztalatot is szerezték, vagyis valódi esélyt a valódi munkahelyre. Ebben segítjük őket, és partner a munkaügyi központ is. De már jelenleg is tizenegy személynek van munkajövedelme közülük.

Ami a lakhatást illeti, tizenheten mertek belevágni, hogy a meghatározott feltételeket teljesítve – például hogy jövedelmükből takarékoskodniuk is kell – megpróbálják önálló albérlésben folytatni az életüket.

A jövőt firtató kérdésre a szakmai igazgató a jövedelem fontosságát említi. Akik végigküzdötték az elmúlt mintegy két évet az Oltalom szakembereinek segítségével, mind nagyon igyekeznek és akarnak. Ám hogy meg tudnak-e állni egyedül és stabilan a lábucon, az azon múlik, illetve rendszeres jövedelmük. „Foglak!” – sugallják feléjük minden módon. A mentoroknak csupán egy kérésük van: azonnal szóljanak, ha bármiben segítségre van szükségük.

lésről, álláskeresési technikákról.

A társadalomból kitaszított, mert valahol kudarcot vallott, önértékelésükben megrendült, sokféle hányattás után egy csoportba terelt emberek csak úgy tehetők alkalmassá a módszeres tanulásra, ha egyéni törődést kap mindenki. Aki még a nyolc általánossal se végzett, vagy nagyon rég fejezte be az iskolát, annak is, meg a bölcsész végzettségű diplomásnak is meg kell tudni jegyeznie a növények latin nevét éppúgy, mint a magházföld vagy a permet-szer keverési arányát, és emberen kézzel kell tudni venni a gereblye nyelét!

Az a komplex segítség, amelyet az Oltalom nyújtott, kiterjedt mindenre, mert a projekt készítői eddig felhalmozott tapasztalataik alapján tudatosan végiggondolták, milyen nehézségek áthidalásához kéri az Európai Unió mintegy negyvennégy millió forintos támogatását.

– A legnagyobb siker, hogy a projekt interdiszciplináris beavatkozási lehetőséget nyújtott – magyarázza *Bartholomeu Inácio Dezanove*, az Oltalom szakmai igazgatója. – Itt nem csak a szociális munkások szakértelmét vethettük be a klienseink felzárkóztatása érdekében. Már a kiválasztásnál orvos és pszichológus segített, kik lehetnek alkalmasak, hogy végigvigyék a projektet, de menet közben is mindig olyan szakembert vonhattunk be, aki valóban a legjobb tudott éppen akkor segíteni. Mert volt rá pénz! Ha van pénz, akkor tudunk valóban komplex módon dolgozni és eredményeket elérni.

– *És milyen eredményt értek el?*

– A mi szakmánkban ezt nehéz a számok nyelvén kifejezni, de most megpróbálom. Száz

– *És akkor valóban a parkgondozói szakma az, amelyre ebben a helyzetben szükség*

Keresztelők az idősek klubjában

► **Örménykút község Békés megyében, a sarvasi kistérségben található. Neve a török időkben Magyarországra menekült örmény kereskedők emlékét őrzi, akik a terület egykori bérloői voltak, és az itt található kútnál itták állataikat. A környék tanyasoraiból 1952-ben önálló községgé vált Örménykút az elmúlt hét szombatján ünnepelte megalakulásának 60. évfordulóját. Ezen az alkalmon adták át a sarvasi Ótemplomi Szeretetszolgálat örménykúti Idősek Klubját.**

A község ünnepségére illeszkedő átadáson *Buda Annamária*, az Országos Egyházi Iroda Diakóniai Osztályának vezetője köszöntötte az egybe-embereinek segítségével, mind nagyon igyekeznek és akarnak. Ám hogy meg tudnak-e állni egyedül és stabilan a lábucon, az azon múlik, illetve rendszeres jövedelmük. „Foglak!” – sugallják feléjük minden módon. A mentoroknak csupán egy kérésük van: azonnal szóljanak, ha bármiben segítségre van szükségük.

– Azelőtt én segítettem másokon, meg kellett tanulnom kérni és elfogadni a segítséget – rímél a fentiekre Edit sóhaja, aki nagyon hálás mentorának, *Pál István*nak. Sok egyéb mellett azért is, mert elment vele albérlést keresni...

– Van, amit én nem mondhatok el magamról, de ő elmondhatja rólam a főbérlőnek, és akkor máris egyszerűbb. Mentoraink nagyon jó támaszaik, szeretettel és empátiával fordulnak felénk.

– A minket körülvevő vadkapitalizmusban alig-alig van lehetőség arra, hogy az ember segítséget kérhessen. Ide azonban tényleg lehet fordulni! Lehet, hogy először csak meghallgatnak, mert azonnal nem tudnak segíteni, de akarnak, így aztán előbb-utóbb a megoldás is meglesz – toldja meg Péter.

– *Számít-e ebben, hogy ezt a szervezetet az evangélikus egyház tartja fenn, azzal a spirituális háttérrel, amely ezeknek az embereknek is segítségére lehet?* – kérdezzük végül a szakmai igazgatót:

– Igen, ez egy plusz mánko. Az a baj, hogy ezeket a természetes erőforrásokat, amelyek léteznek bennünk, észre sem vesszük, pedig ezek nélkül igen nagy bajban lennénk. Csak mikor fuldoklunk, akkor válik világossá, hogy a levégő mennyire fontos. Sikerünk záloga, hogy egyháznak lelki támaszát a szociális szakmával és külső szakmai segítséggel egyesítve többszörös segítséget adhatunk a hajléktalan embereknek.

■ VESZPRÉMI ERZSÉBET

mi Evangélikus Egyházközség helyettes lelkésze szolgált. A szalag ünnepélyes átvágását *Szakács Jánosné*, Örménykút polgármestere, *Radosné Lengyel Anna* egyházkerületi felügyelő és *Babák Mihály*, Sarvas város polgármestere végezte el (*képjünkön*).

Az épületben kialakított istentiszteleti terem felszentelésével együtt három kisgyermek megkeresztelésére is sor került. Gáncs Péter a keresztelési igehirdetésben arról szolgált, hogy miként az egykori kút vizet s így életet adott a szomjazó állatoknak, úgy ad életet a kereszttség vize is az Istent szomjazó embernek. „Olyan intézményben – idősök otthonában – vagyunk, ahol új minőségű életet is kaphat az öreg, beteg ember. És a keresztelés azt is mutatja, hogy van jövője is, van folytatása is az életnek, Krisztus népének” – mondotta a püspök.

Az Idősek Klubjának átadása után Gáncs Péter Örménykúti központi ünnepségén vett részt, és köszöntötte a község polgárait és a megjelenő vendégeket.

■ WISZKIDENSZKY ANDRÁS

HIRDETÉS

Nyugdíjas lelkészcsaládok összejövetele

A nyugdíjas lelkészcsaládok szokásos összejövetele a Deák téren május 4-én, pénteken fél 10-kor lesz, amelyen *Varga György* nyugalmazott esperes számol be arról, hogyan tapasztalta meg Isten kegyelmét lelkési szolgálatában. Szeretettel várjuk az érdeklődőket.

HIRDETÉS

Konferencia a Szepességéről és prof. Johann Genersich munkásságáról

Magyarország bécsi nagykövetségén és a Collegium Hungaricum konferenciát szerveznek május 8–9-én, amelynek témája a Szepesség és prof. Johann Genersich (1761, Késmárk – 1823, Bécs) munkássága. Az *Evangelikus Élet* az elmúlt években több alkalommal is foglalkozott hasábjain a szepességi cipser, szlovák és magyarországi evangélikus kapcsolatokkal.

A konferencia részletes programja megtekinthető a www.locseitemeto.eoldal.hu honlapon, a részvétel ingyenes. Előadást tart *Czenthe Miklós*, az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója, aki a szepességi evangélikus vonatkozású történelem és egyháztörténet ismerője és kutatója.

Dr. Tankó Attila, a budapesti Dr. Genersich Antal Alapítvány titkára

A Szövetség

A *Szövetség* címmel január 14-én indult új műveltségi vetélkedősorozat a Magyar Televízió egyes csatornáján. A műsor, amelynek karácsonyi beharangozó adása nagy sikert aratott, húsz héten át (június 2-ig) irányítja a közszolgálati csatorna nézőinek figyelmét a Szentírára.

A *Szövetség* olyan családoké a televíziós sorozat, amely mindenki számára befogadható formában reflektál a Biblia meghatározó értékeire, s tárja fel közérthető formában az emberi kultúra szerteágazó történetét. A *Koós György* rendezte vetélkedősorozatban a legfiatalabbaktól az idősekig minden generáció próbára teheti tudását, hiszen a játékok öt fős családi csapatok (anya, apa és három gyermek) mérik össze tudásukat.

A kérdések, megfejtendő feladatok azokból az értékeinket mindmáig meghatározó bibliai történetekből indulnak ki, melyeket az évszázadok folyamán a művészet is számtalanszor feldolgozott, így a versenyző családoknak sokoldalú tudásról, szerteágazó ismeretekről kell tanúságot tenniük.

A szombat délutánonként 16.30-tól sugárzott vetélkedő műsorvezetője *Szabó Kimmel Tamás* színművész, állandó segítői *Fekete Pál*, *A Társulat* szereposztó-válogató műsor győztese és a népszerű előadóművész, *Puskás Péter*. (A Magyar Televízió a változtatás jogát fenntartja!)

A játék menete

Minden adásban két családi csapat vetélkedik egymással. Az előzetes szereplőválogatás alapján az adás kezdetén a stúdióban mindig húsz csapat ül. A játék villámvetélkedővel kezdődik, amelyet eldönti, aznap ki kerül versenybe. Akik nem kerülnek játékba, az adott adás nézői lesznek, de a következő adásban újra esélyük van játszani. A beugró kérdés mindig az aznap történetre vonatkozik.

Ezt követően az adásba kerülő két csapat tagjai főlállnak a maguk pultjához. A műsorvezető van a tér mértani közepén, mellette a két kivetítő. A négy lehetőséget kínáló, feleletválasztós kérdések nemcsak szóveszen olvashatók, hanem bejárásokat is mutat az egyik kivetítő – kihasználva a közszolgálati televíziók fantasztikus archívumának lehetőségeit, így végre izgalmas formában megjeleníthető a kvízkérdéseket is.

A játék adásonként három fordulóból áll, fordulónként más-más típusú kérdésekkel. A játékot az a csapat nyeri, amelyik több pontot gyűjtött aznap. A vesztes csapattól elköszönnek, a nyertes pedig meghatározott pénzz jutalomban részesül, valamint tovább játszhat a következő héten. (Ha akkor is nyer, a továbbjutás mellett újabb egységni pénzzel gazdagodik.)

A megszerezhető pontok mennyisége és a fordulók kialakítása lehetőséget kínál arra, hogy az eredmény az utolsó fordulóban bármilyen nagy különbség esetén is megfordítható legyen, ezáltal a játék nem válik érdek telenné, hanem végig fenntartható az izgalom, a nézők érdeklődése.

Az első és a harmadik forduló kérdéseit a témakörhöz kapcsolódó élő színpadi produkciók vezeték be.

► *Forrás: MTV*
www.aszovetsseg.hu

(A *Szövetség* című vetélkedő a *Zikkurat Színpadi Ügynökség, vállalkozása, előkészítésébe és lebonyolításába – tudomásunk szerint – egyetlen keresztény felekezetet sem vontak be. – A szerk.)*

Elvalóvilágosodott világunkban ritka az igazán értékteremtő műsor. Szinte minden csatornán láthatók csacska szériák, ott vannak a kínálatban a szennycsatornák audiovizuális Armageddonnal felérő, a kulturált ember számára nézhetetlen, teljesen vállalhatatlan és érdektelen „celebműsorai”, támadnak az agymosó, az egyébként a gazdasági válsággal megrendülőfélben lévő fogyasztási társadalmat erősíteni szándékozó bugyuta reklámok.

Egyrészt ezek ellensúlyozásaként, másrészt az evangélium modern eszközökkel való közvetítéseként is értékelhető a Magyar Televízió egyes csatornáján futó, *A Szövetség* című műveltségi vetélkedő.

Őszintén szólva jólesik leírni ezt a két utóbbi szót, ugyanis az elmúlt jó néhány évben lényegében nem volt ebbe a kategóriába sorolható műsor egyik magyar csatornán sem. Sokszor emlegetik a „szakértők” ennek indoklásaként, hogy nincs igény ezekre, máskor a magas előállítási költségekre hivatkoznak, amikor visszautasítanak egy-egy ehhez fogható kezdeményezést. Az igazi kvízguruk – ide sorolom a szerintem két legnagyobb formátumú kvíz mestert, *Vágó Istvánt* és *Egri Jánost* – azonban tudják: a magyar játékos nemzet, talán az átlagosnál is jobban kapható a megmérettetésre. (Azt viszont nem állítanám, hogy könnyű nálunk a kamerák előtt oldott hangulatot teremteni, erre sokkal alkalmásabbak az amerikaiak, akik a szereplést és a szó mindenféle értelmében vett exhibicionizmust jóformán az anyatejjel szívják magukba.)

Ezenkívül *Egri János* azt is szokta mondani, hogy nem igazán a pénz mennyiségétől függ, milyen színvonalú műsort készítenek – és ebben minden bizonnyal igaza van, gondoljunk csak az általa vezetett, a puritánosságig lecsupaszított, mégis nagy sikerű kvíz sorozatokra, olyanokra, mint a *Lehet egy kérdéssel több?* vagy a *Kérdezz! Felelek*, de ide vehetjük *Vágó István Van benne valami* című produkcióját is. (A mai kor viszonyaira jellemző, hogy utóbbi műsorvezető egy kis csatornán, a Story 4 tévéen tudta megvalósítani – életében először – legalább részben saját színvonalas játékkötletét, ami most *átVágó* címmel látható.)

Úgy látszik, most volt fogadó-készség a közszolgálati televíziós műsorgyártás részéről egy kvíz sorozatra – illetve kettőre, hiszen jelenleg is szerepel a televízióban a *Ma-*

radj talpon! –, ráadásul egy eddig soha ki nem próbált témában, amit a keresztény hívek örömmel konstatalhatnak.

A *Szövetség* című műsor részint hagyománytörő – ami a televíziózást illeti –, hiszen tudtommal soha nem volt kifejezetten a Szentírásról szóló vetélkedő a közszolgálati csatornán, ugyanakkor visszanyúl a gyökerekhez, és a kereszténység számára legfontosabb értékekre is rávilágít, alkalomadtán pedig a megváltás művének legapróbb részleteire is rákérdez.

A *Szövetség* című vetélkedő „játék mesterei”: Puskás Péter, Szabó Kimmel Tamás és Fekete Pál

A hagyománytörés mellett ugyanakkor hagyományápoló, sőt – ha sikeres lesz, és sokan nézik ebben az idő-sávban – hosszú távon hagyományteremtő is lehet. Mindez persze műsorpolitika kérdése is. Az viszont tény, hogy sok olyan kérdés hangzik el a *Szövetségben*, amelyre a válasz talán nem jut eszébe rögtön az embernek, de ha meghallja a megoldást, rácsap a homlokára, mondván: „Tudtam!”

Ez az effektus jelzi, milyen mélyen él a köztudatban a zsidó-keresztény kultúrkör, amelynek ápolására, terjesztésére és a fiatalabb generációkkal való megismertetésére vállalkozik ez a vetélkedő. Ez utóbbi vonatkozásában ugyanakkor kicsit megmosolyogató a hatéves korhatárt jelző 6-os karika a műsor közben a képernyő alsó sarkában, főleg Jézus mondanásának fényében: „*Engedjétek hozzám a kisdedeket!*”

A műsornak nem titkoltan a játszva tanítás is a célja; ezt célozza az a megoldás, hogy az egyes kérdések – amelyeket *Szabó Kimmel Tamás* színművész tesz fel az egymással vetélkedő családoknak – egy puzzle egy-egy darabjához kapcsolódnak, és a kirakós játék adott részletére a helyes válasz „jutalmaként” derül fény. A puzzle formájában feladott, bibliai témájú képzőművészeti alkotások között találunk egyszerűbbeket és kevésbé könnyen megfejthetőket egyaránt, sokszor pedig nagyon komoly művészettörténeti háttérrel

ládi formában mérik össze tudásukat a versenyzők, ez a manapság megtépázott tekintélyű család intézményének népszerűsítését is felfogható.

A műsor egyszerre vállal hálás és hálátlan feladatot. Hálás a küldetése abban a tekintetben, hogy igencsak sokféle és érdekes kérdést lehet feltenni a Biblia tárgyköréből, s ez rámutat arra, hogy az Írás bizony az információk kincsestára is – azonfelül természetesen, hogy lelki táplálékul szolgál a hitüket nap mint nap megélőknek. Másfelől azonban hálátlan a szerep abból a szempontból, hogy a

kell bírnia a megfejtéshez annak, aki pontot akar szerezni.

A Szentírást történeteit feldolgozó kérdések között is széles a skála a könnyen megfejthető és az egészen nehéz feladványok között, a megoldást azonban segíti, hogy megadják a lehetséges válaszokat, közülük kell kiválasztani a megfelelőt. A családok mellett álló mentorok – *Fekete Pál* és *Puskás Péter* – a játék feszültségét hivatottak oldani, s ez legtöbbször sikerül is nekik, bár időnként kissé statikusnak érzem a jelenlétüket. Kétségtelen azonban, hogy poénjaikkal, az apró kulisszatitkok elárulásával a legkomolyabb témákat is közelebb tudják hozni az átlag tévénézőhöz.

Ugyanez igaz a zenés betétekre vagy az egyes filmekre vonatkozó kérdésekre is, amelyek szintén bibliai témákat dolgoznak fel. Az pedig kifejezetten jól tesz a műsornak, hogy csa-

mai szekularizált világban meglehetősen kevesen figyelnek a Biblia hívó szavára; az infokommunikációs társadalomban az információáradatból nehéz kiemelni az igazi értékeket. Arról már nem is beszélve, hogy a Szentírásban szereplő egy-egy igazságról nem elég hallani, hanem értelmezni kell, gondolkodni fölötte.

Ez lenne az igazi értelme a *Szövetségnek*, ennek eredményét azonban nem lehet azonnal – mondjuk egy közvélemény-kutatással – lemérni. Hogy beért-e a műsor gyümölcse, az csak hosszú évek múltán tapasztalható meg igazán – például abból, ha a társadalomban elindul egyfajta paradigmaváltás, a jelenleginél többben kezdenek el komolyan érdeklődni a Biblia tanítása iránt, és nem kapcsolnak át a párhuzamos csatornákon futó szappanoperákra.

■ CSATÁRI BENCE

Jézus viccesebb volt, mint gondolnánk!

► **Miért tűnik úgy, hogy az egyházi eseményeken kerülnek a humor? Az öröm, a humor és a nevetés lelki ajándékok, amelyek mellőzése csak a kárunkra lehet – írja James Martin jezsuita szerzetes a Relevant magazinban. A cikkben rámutat: Jézus földi életének túlnyomó része az örömről szólt.**

Martin hivatkozik *Elton Trueblood* kvéker szerző *Jézus humora* című kötetére, amelyben Trueblood kifejti: talán az a probléma, hogy mivel el kell mondanunk Jézus szenvedéseit, ezért a szomorú részek elnyomják az örömtelieket. Ráadásul az evangéliumokba csak válogatott történetek

kerültek be, vagyis az, hogy az evangéliumok nem nagyon írnak nevető Jézusról, nem jelenti azt, hogy Jézus komoly arcú „fapofa” lett volna.

Jézus szerette egybehívni tanítványait és követőit vacsorára. Nem nehéz elképzelni a saját tapasztalataink alapján sem, hogy milyen örömteli, viccelődős, nevetős események lehetnek ezek a vacsorák. Ezért képzelik el például egyesek a mennyet bankettként. És nem a felszabadult öröm a lényege az élvezetes vacsoráknak?

Az evangéliumok Jézust az öröm és játékosság embereként írják le – állítja a jezsuita. Ugyancsak nehéz elképzelni, hogy egy jó történetmesélő – mint amilyen Jézus is volt – ne értékelné a humort. Jézus tisztában lehetett azzal, hogy meg kell ragadnia, le kell nyűgöznie hallgatóit.

Történetei gyakran élesek és provokatívok voltak. Végül soron vándorprédikátor volt, akinek gyorsan kellett kötnie hallgatói figyelmét egy vicces történettel, okos példabeszéddel vagy humoros oldalvágással. Azonkívül tanításának számos pontja is viccesnek, sőt nevetésesnek tűnhetett első hallásra – például hogy szeressük ellenségeinket, vagy hogy imádkozzunk azokért, akik kivégeznek minket, és hogy hetvenhét-szer bocsássunk meg a másáknak.

Jézus tanítványává fogadja azt a Nátánaét, aki azt kérdezi: jöhet bármi jó Názáretből? Ez a lépés mindenképp arra utal, hogy volt érzelme a humorhoz.

A humor nélküli Jézus elképzelése szinte eretnokség – állítja a jezsuita. – Ha ugyanis Jézus ember is volt,

akkor nyilván rendelkezett általános emberi tulajdonságokkal, így nevetett és szenvedett is. Akinek egyáltalán nincs humorérzéke, az nem ember, hanem robot. Ez az az egyoldalú kép, amely sok keresztényben él Jézusról. Ugyancsak nehéz elképzelni, hogy a megtestesült Isten ne mosolyogjon a világ abszurditásait látva – írja James Martin.

A *Relevant* című amerikai keresztény magazin alcíme: *God – Life – Progressive Culture*. Azaz: Isten – Élet – Progresszív kultúra. Az írást a jezsuita szerzetes *Menny és vidámság közt (Between Heaven and Mirth)* című kötetéből vették át, amely alcíme szerint arról szól, hogy miért van a lelki élet központjában az öröm, a humor és a nevetés.

► *Magyar Kurír* / (szg)

Kolozsváron lépett fel a „lutheránus Beatles”

► Folytatás az 1. oldalról

Hozzáfűzte, a fiatalok, az ötven év alatti generáció számára a könnyűzene világa sajátos és könnyen érthető közeg, egy olyan nyelvezet, amellyel újra lehet fogalmazni az ősi korálokat, amelyeket egyébként Luther és a reformáció idejében is arra szántak, hogy eljuttassák az evangélium üzenetét az emberekhez. Smidéliusz Gábor kérdésünkre elmondta: számos magyarországi evangélikus egyházközségnek

van erdélyi testvérgyülekezete, ezek a működő kapcsolatok tették lehetővé az erdélyi turnét.

„Ezeket a kapcsolatokat nemcsak gyülekezeti szinten ápoljuk, hanem a Szélerőzsa találkozókra, a két évente megrendezett országos ifjúsági fesztiválokra is, amikor meghívjuk az erdélyi ifjúsági szervezeteket, vállaljanak aktív szerepet a szervezésben” – mesélte a lelkész.

Kalit Eszter evangélikus lelkész, az esemény szervezője elmondta: az együttessel februárban találkozott

a fesztivált előkészítő összejövetelen, ekkor született az ötlet, hogy a zenekar Erdélybe is jöjjön el koncertezni.

Az erdélyi turné állomásai között Kolozsvár mellett Brassó, Apáca, Hosszúfalu, Sepsiszentgyörgy, Lúgos és Temesvár szerepelt.

■ KISS ELŐD-GERGELY

(A Krónika című kolozsvári napilap április 27-i számában megjelent írást Kalit Eszter jóvoltából közölhetjük.)

Ez a felvétel történetesen nem Kolozsvárott, hanem a brassói katolikus templomban tartott koncerten készült

Kultúrák keresztmetszetében

Projektnap a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban

► A Deák Téri Evangélikus Gimnázium hetedikesei mostanában igen szorgalmasan tanulmányozzák az internetes portálokat, térképeket és útikönyveket. Készülnek májusi kirándulásukra: Kárpátjára utaznak a Határtalanul program keretében. Az előző tanév végén Felvidéken, Bátkán és Rimaszombat környékén töltött három napot az osztály. Akkori élményeiket, ott szerzett határon túli tapasztalataikat egészíthetik most ki a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek benyújtott – Kultúrák keresztmetszetében Kárpátalján című – nyertes pályázat segítségével.

A „katedra” mögött: Dinnyés Zsófya, Füzesi Magda és Medvigy Endre (álló)

Május 26-án vendégeket fogadtak a Deák téren. Dinnyés József daltulajdonos kárpátaljai költő üzenetét hozta. Bornemisza Péter, Füzesi Magda, Kovács Vilmos, S. Benedek András, Vári Fábrián László énekelt verseivel és a hozzájuk kapcsolódó történetekkel indult a program-előkészítő nap. Füzesi Magda verseit a költő személyes tolmácsolásában is hallhatták a diákok. A költő a százötvenezer fős kárpátaljai magyarság életéről, hétköznapjairól is mesélt; sok kérdést tettek fel a gyerekek az ott élők lehetőségeiről, a kisebbségi létről.

Kárpátalja történelméről, a határon túli magyarság területi és lélekszám-beli megoszlásáról, a ruszinokkal való sok évszázados kapcsolatunkról Medvigy Endre beszélt. Megemlítet-

te a két háború között Csehszlovákiához tartozó Kárpátalja jelentősebb íróit: Györy Dezsőt, Sáfári Lászlót, Tamás Mihályt. Szót ejtett Kovács Vilmosról és a Forrás Irodalmi Stúdió fiatal íróinak alkotásairól.

Az osztály összegyűjtötte a négy legjelentősebb kárpátaljai város – Munkács, Ungvár, Nagyszőlős, Beregszász – legfontosabb látnivalóit, Gombás Bence összerendezte az anyagot, Reményi Orsolya és Schlizka Zsófia pedig a vetítés alatt szakszerű idegenvezetőként kalauzolta a jelenlévőket: megjelentek előttünk a térség természeti kincsei és magyarok építette öröksége.

Ezen a délelőttön ismerkedhettek meg a hetedikesek a négy napos program részleteivel is. Balazsér, Beregs-

zász mellett, a Pogány család egykori kastélyában lesz a szállásuk. Találkoznak a balazséri református gyülekezet ifjúságával, meglátogatják az óvodát, megismerhetik a néhány száz lelkes falu életét. Történelmi látnivalókban sem lesz hiány: Beregszász városát, Husztot, Munkács várát és városát, a gulágra hurcoltak szolvyvai emlékművét is felkeresik, s felkapaszkodhatnak a Vereckei-hágóra. Beregszászon magyar iskolásokkal lesz közös sportprogramjuk, de látni fognak határon túl működő magyar szerkesztőséget is: a Beregi Hírlap munkatársai mutatják be, hogyan készül Kárpátalján egy magyar újság.

A Határtalanul program lényege, hogy a határon túli magyar kisebbséget meglátogató diákok olyan program részesei legyenek, amely mindkét fél számára hasznos. A résztvevők konkrét irodalmi, történelmi, művészettörténeti, földrajzi és egyéb tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek szerzésén túl megérezzék, mit jelent kisebbségi, határon túli magyarnak lenni. Lássák, hogyan élnek meg magyarságukat pozitív módon, mit jelent a hazaszeretet, a szülőföldhöz való ragaszkodás a hétköznapokban. Legyenek nyitottak, toleránsak a határon túl élő magyarok problémái iránt, úgy tekintsenek rájuk, mint bármely, az anyaországban élő honfitársukra.

A Deák téri hetedikesek ajándékokkal is készülnek kárpátaljai útjukra. Az óvodásoknak plüssjátékokat, gyerekruhákat, a gimnazistáknak könyveket, a beregszászi Kossuth Lajos Középiskola könyvtárába könyvcsomagot visznek. Az izgalom, amellyel az indulás napját várják, indokolt: tudják, egy éve Felvidéken megtapasztalták, hogy a határon túliak olyan szeretettel fogadták, fogadják őket, amelyet átélni különleges, máshoz nem hasonlítható élmény.

■ M. TÓTH KATALIN

„Erős vár a mi közösségünk”

► Nyílt napot tartott a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség április 28-án, szombaton a MOM Kulturális Központ szabadtéri színpadánál. Képeink a helyszínen készültek – írásunk az 1. oldalon.

Az Ön 1%-ából sokan tanulhatnak

Támogassa adója 1%-ával a Magyarországi Evangélikus Egyház oktatási intézményeit.

KETTŐS KÖTÉSSEN – DARVAS JÓZSEF

„Más világnézeti síkon” – Beszélgetés dr. Böröcz Enikő egyháztörténésszel

▶ Nehéz róla beszélni, hiszen tevékenységét, életútját illetően megoszlanak a vélemények. Születésének századik évfordulóján tört meg a csend körötte. Idézték az író, a politikus. *Darvas József* (Orosháza, 1912. február 10. – Budapest, 1973. december 3.) magas pozíciók sorát töltötte be: 1945-től országgyűlési képviselő és a Nemzeti Parasztpárt alelnöke, 1945–49 között a párt lapjának, a *Szabad Szónak* a szerkesztője. 1947–50-ben építésügyi, 1950–51-ben vallás- és közoktatásügyi, 1951–53-ban közoktatásügyi, 1953–56 között népművelési miniszter. 1951–53-ban, majd 1959-től a Magyar Írók Szövetségének elnöke, 1957–59-ben a Hunnia Filmstúdió igazgatója. 1960-tól a Hazafias Népfront alelnöke; 1971-től az Elnöki Tanács tagja. Megdöbbentő felsorolás... Joggal mondhatjuk: majdnem minden kulturális fórumon szinte kritikátlanul kiszolgálta a zsarnoki hatalmat. Ebbe halt bele; három infarktuson túl is figyelt és bíralt. 1973-ban hunyt el; haláláról értesülve Moszkvában az ottani írószövetség székházára is kitzútkák a fekete zászlót. Mint írónak olykor szóba kerül a neve, de mint a Magyarországi Evangélikus Egyház Bányai, majd Déli Egyházkerületének felügyelőjét alig említik. *Dr. Böröcz Enikő* egyháztörténésszel, az Evangélikus Országos Levéltár tudományos munkatársával azonban – a közeli évforduló apropóján – elsősorban az író-politikus ebbéli szerepéről beszélgetünk.

– Darvas József 1950 és 1972 között töltött be egyházunkban egyházkerületi felügyelői tisztséget, előbb a Bányai, majd annak megszüntetése után a Déli Egyházkerületben. 1950-ben a Bányai Egyházkerület utolsó szabadon választott felügyelőjének, *dr. Vladár Gábor* volt igazságügyi miniszternek az eltávolítása után került sor az ő egyedüli jelöltként történő megválasztására. Éspedig erősen megkérdőjelezhető módon.

Eredetileg senki nem gondolt a személyére: *Ocskay Frigyes* nyugalmazott bankigazgató, óbudai gyülekezeti tag volt az igazi jelölt. Darvas – *Mihályfi Ernő*hez, *Olt Károly*hoz és másokhoz hasonlóan – egyszer csak előtűnt szinte a semmiből mint baloldali elköteleztségű, evangélikus

korlatát is. Az evangélikusok ugyanis letérdelnek, úgy veszik az ostyát és a bort. Darvas József viszont leuggolt.

Ami a székfoglaló beszédet illeti, az elején Darvas szépen megemlékezett evangélikus háttéréről: keresztiségről, konfirmációjáról, és a tanulását segítő evangélikus hozzájárulásról is szólt. Ez arról árulkodik, hogy Darvas talán kicsit empatikusabb volt, mint Mihályfi Ernő; hiszen beszélt a látható egyházhoz való viszonyáról.

Székfoglalójának második fontos jellemzője az volt, hogy úgy tűnt belőle, számára az evangélikusságnak csak az úgynevezett „véres korszakai” bírtak jelentőséggel. A gályarabok és az eperjesi vértanúk örökösének tekintette magát. Ehhez kapcsolódva

Darvas kétszer is – 1950-ben és 1958-ban – levezenyelte Ordass el-távolítását, mutatja, hogy ezen a téren véleménye mindvégig ugyanaz maradt.

Ordass egyébként – Darvas József öt megelégedő kijelentése ellenére – keresztény testvérként fogadta a felügyelő feleségét, amikor az asszony 1967. október 6-án Mátraszentivánon húsz év után először vett részt istentiszteleten. Ordass a naplójában örömmel jegyezte fel *Darvasné* szavait, aki a következőt mondta: „Látom már, hogy Isten nélkül nem boldogulok.”

Meg kell még említenünk, hogy Darvas székfoglaló beszédének záró részében a „békeharc” következetes folytatására buzdított. A *pax Sovietica* tartalmainak felemlegetése azt mutatta, hogy Darvas nem volt tisztában azzal, hogy a *pax Christi* teljesen más tartalmakat hordoz. Azt viszont tudta, hogy ő nem a *pax Americana* embere.

– Mit vártak az evangélikus egyházban akkoriban a felügyelőktől? És ehhez képest Darvas és társai mit tudtak nyújtani?

– Az evangélikus egyház történetét figyelve megállapíthatjuk, hogy a mindenkori felügyelőktől azt várták, hogy aktív tagjai legyenek az őket megválasztó közösségnek. Azt is elvárták tőlük, hogy közéleti tekin-télyüket egyházuk mindenkori érdekeinek következetes képviselésére használják.

Végül, de nem utolsósorban arra is számított az egyház népe, hogy a felügyelők anyagi javaik egy részével az egész egyházat, illetve a kerületükhöz tartozó gyülekezeteket támogatják. Az egyház és gyülekezetek százai gyarapodtak ilyen módon. Hiszen a felügyelők templomok, paplakok, iskolák építéséhez, renoválásához is hozzájárultak, továbbá kereszttelkutatokat, úrvacsorszereket, oltárterítőket és más egyebet ajándékoztak.

1957. február 6-án *Mády Zoltán* az Északi Evangélikus Egyházkerületbe történő beiktatásakor egy új felügyelőképet fogalmazott meg, midőn azt mondta, hogy nincs pénze, nincs hatalma, de van benne készség arra, hogy elnöktársa, *Túröcsey Zoltán* oldalán segítő jellegű együtt munkálkodásban vegyen részt. Ordass Lajos a kettejüket iktató ígértetésében arról szólt, hogy püspök és felügyelő Jézus Krisztus tanítványaiként kell, hogy együtt járjon.

Ezeknek az elvárásoknak a minden-kerületi felügyelők természetesen nem egyforma mértékben tettek eleget. Óriási különbségek voltak az egyes felügyelők között! Alapelvárás

lett volna azonban, hogy *ne romboljanak, hanem építsenek!* Mihályfi Ernővel, Darvas Józseffel és társaikkal olyan – pártpolitikailag elkötelezett – laikusok léptek „egyházi szolgálatba”, akikről utólag megállapíthatjuk, hogy inkább „egyházromboló” tevékenységet végeztek. Ők maguk viszont úgy tekintettek saját személyükre és szolgálatukra, mint akik „átmentették” az egyházat.

Evangélikus teológusként olvasgatva Darvas József egyházzal kapcsolatos megnyilvánulásait egyértelműen megállapítható, hogy Isten neve egyfajta „töltelékfejezéseként” fordul elő a szóhasználatában. Ennek az Istennek semmi köze az Ó- és az Új-szövetség Urához. Jézus Krisztus neve, személye és szolgálata – ha egyáltalán megemlíttette – a „proletár”, illetve „forradalmár” kifejezések mögött meghúzódó tartalmak közvetítésére szolgált.

– Milyen jellemzői voltak még Darvas felügyelői tevékenységének?

– Darvasról el kell mondanunk, hogy mindvégig *Káldy Zoltán*, illetve Mihályfi Ernő árnyékában tevékenykedett. Szolgai engedelmeséget tanúsított e két ember kiszolgálásában. Helyzete akkor vált különössé, amikor 1967 után – *Ottlyk Ernő* püspökké lételét követően – bepillantást nyert abba, hogy az *Allami Egyházügyi Hivatal* és a belügy milyen cinizmussal használja fel további egyházrombolásra *Káldy* és *Ottlyk* egymás elleni csatározását. Ő maga részéről *Káldy Zoltán* támogatott. 1971-ben saját kérésére távozott a felügyelői szolgálatból. Ezt követően kisodródott az egyházból, szinte semmiféle kapcsolata nem maradt vele.

– Mit tudunk a haláláról és a temetéséről?

– 1973. december 3-án volt a temetése. *Rédey Pál* írt róla nekrológot az *Evangélikus Életben*. Nyíltan beis-merte, hogy Darvas időközben ateista lett. *Káldy Zoltán* nem kapott szót a temetésén, sem civilben, sem püspöki ornatibusban.

– Végezetül hogyan összegezhetjük Darvas József egyházi pályafutását?

– Kutatásaim azt mutatják, hogy Darvas a többi szereplőhöz képest visszafogottabb volt. Magyarázható ez első generációs értelmiségi voltával, azzal a ténnyel, hogy jóval nehezebben tudott kommunikálni, saját identitásának állandó keresése közepette cinizmusa sem volt olyan erős, mint azoké, akik értelmiségi létüket természetes módon használták intrikára. Arra azonban, hogy az evangélikus egyházban felügyelő legyen, teljességgel alkalmatlanak bizonyult.

Amikor Ordass Lajos 1956 novemberében ismét elfoglalta püspöki tisztségét, Mihályfi Ernő mellett Darvas is felkérte, hogy vonuljon vissza hivatalától, mivel egyikük sem egyházi szempontok alapján került oda. Ezt mindketten megígérték, ám egyikük sem mondott le.

A pártállami cinizmusnak az egyház felé fordított arcát Darvas észre-vette. Megdöbbentette a felismerés, hogy az egyházipolitika „csinaló” nem elégedtek meg azzal, hogy a saját képükre formált egyházi elittel jutalmaztatták és büntetették a papokat és a gyülekezeteket, hanem még egymás ellen is ugrasztották az egyházon belüli szereplőket.

Darvasról sok rosszat mondhatunk, viszont terjedelmes az irodalmi munkássága. Az, hogy egyháziilag nem tudott áldássá lenni, bele volt kódolva mind az ő személyiségébe, mind pedig saját korába.

Amikor ezekről az emberekről megemlékezünk, akkor ezt egyházi alapelvek szem előtt tartásával kell megtennünk. Az egyház küldetésére kell odafigyelnünk. Darvas József születésének századik évfordulóján mind személyének, mind egyházunknak világos beszéddel tartozunk. Mindeközben tudnunk kell, hogy a mi szavunk és értékelésünk nem az utolsó ítélet Bírójának, Jézus Krisztusnak a szava. Ezen a háttéren nem meneszt-hetjük a pokolba, de nem ígérhetjük meg neki a mennyországot sem. Személyéről és művéről viszont mindannyiunk okulására szabad elmondanunk, amit el kell mondanunk. ■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Dumitrás (Darvas) József tanítója, Tóth László balján (1922/1923-as tanév)

hátterű személy. A későbbi püspök, *Dezséry László* – akkoriban óbudai parókus lelkész – segítségével hoztak egy végzést *Ocskay* ellen. Közölték vele, hogy ha nem lép vissza, annak súlyos következményei lesznek. Ezzel elhárult az utolsó akadály Darvas megválasztása előtt, akinek irodalmi körökben az úgynevezett *népi írók* egyikeként jól ismert volt a neve. *A legnagyobb magyar falu* címmel Orosházáról írt sociográfiája emelte a jelentős írók közé.

– Milyen volt a felügyelői székfoglaló beszéde?

– Az *Evangélikus Élet* 1950. február 26-i számából kigyűjtöttem néhány fontos adatot a beiktatásáról. Itt található *Vető Lajos* püspök prédikációja és mellette Darvas székfoglalója. Ez a székfoglaló azért nagyon nagy jelentőségű, mert lényegében ez Darvas leghosszabb megszólalása az evangélikus nyilvánosság előtt. Az új felügyelőnek az iktató istentiszteleten mutatott magatartása viszont azt mutatta, hogy ő már régen elszakadt egyházától, beleértve annak úrvacsorai gya-

beszélt a katolikus egyházzal mint a reakció örökös fellegváráról.

Felügyelői beköszöntő beszédében Darvas megfogalmazta kora evangélikus egyházához címzett kritikáját is. Abból indult ki, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház a Horthy-korszakban túlságosan elkötelezte magát a főnnálló rezsim mellett. Azt is kifejtette, hogy korának evangélikus értelmisége két dolgot vár az egyháztól. Az egyik az, hogy ne foglalkozzon politikával. Mindez ellentétben állt beszéde azon kijelentésével, hogy az értelmiségtől a fennálló rend iránti abszolút elkötelezettséget vár. A másik az, hogy pozitív módon viszonyuljon az egyház és az állam „szétválasztásához”. Ebben az időben és azóta is többnyire az „elválasztás” kifejezést használták mind jogi, mind egyéb területeken.

A székfoglaló név nélkül, de mindenki számára érthetően foglalkozott *Ordass Lajos* püspök személyével és szolgálatával, éspedig az evangélikus egyházban is felbukkanó *mind-szentsztyzmus* címszava alatt. Az, hogy

Meghalt Darvas József

(Részletek az *Evangélikus Élet* 1973. december 16-i számában megjelent nekrológból)

Megint szegényebbek lettünk valakivel. Eltávozott körünkől *Darvas József*, az író, politikus, közéleti személyiség és a Déli Egyházkerület közel húsz éven keresztül volt felügyelője. A magyar közéletből sokáig hiányozni fog az a jellegzetes színfolt, amelyet Darvas József képviselt. Tudom, hogy eltávozása sokunknak fáj, ezért a vesztesek nevében rovom e sorokat. (...)

Tudtam, ő is tudta, hogy más világnézeti síkon munkálkodunk. Az ő frontja széles, fantasztikusan bonyolult volt. 1945-től egy megálmódott jövőt kellett valóságba öltöztetni. A népnek, amelyből maga is jött, kenyeret, otthont, kultúrát kellett adni. Országot kellett építeni a romokon, szinte a semmiből. Kórházi ágyn, amikor meglátogattam, az volt a kérdés mindig: „mi újság”. Ez nem volt banális kérdés sohasem *Darvas József*nél. Tudtam, a zárt ajtók mögött, az éterszagú szobában s az összeszorított ajkai mögött az a kérdés izzik, hogy amire az életét tette, alakul-e, mennek-e a dolgok. A szemével tudta felvetni a kérdést, s belőlem kérdés nélkül is ömlött a szó.

Evangélikus lelkész voltam vele szemben. Úgy éreztem, hivatásomat mindig megbecsülte. És jólesett, amikor azt mondta, „neked ott a helyed”. S helyemen voltam, és vallottam neki, a más világnézeti: én hiszek. Hiszek abban, amit csinállok, hiszek Jézus Krisztusban, hiszek egyházam küldetésében, itt és most. Egyszer azt mondta: „igazad van, higgy”. Drámai vitáink voltak nemegyszer, de soha hitembe nem szólt bele. És így tudtuk barátok maradni a „síríg”. És ebben a barátságban az volt a nagyszerű, hogy sohasem kellett többet tennünk, adnunk, elveink ellenére cselekednünk, mint csakis az önzetlen barátságot táplálnunk. (...)

■ DR. RÉDEY PÁL

JÓZSEF ÉS AZ EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Orosházi Harangszó – Koszorús Oszkár esszéje a város Kossuth-díjas szülöttéről

Száz esztendeje, 1912. február 10-én Orosházán született Darvas (1932-ig Dumitrás) József tanító, politikus, a népi írók mozgalma egyik jelentős alakja. Élete első húsz esztendejében erősen kötődött az Orosházi Evangélikus Egyházközséghez.

Az 1930–1940-es években publikált írásai nyomán országosan megismerték a nevét. Prózájában követte a mórízi hagyományokat, később a szocializmus elkötelezett híve lett. A szociográfia eszközeivel feldolgozta Orosháza múltját és jelenét (*A legnagyobb magyar falu*, 1937), családjára és életútjára (*Egy parasztszalad története*, 1939), értelmiségivé emelkedésének élményét (*Elindult szepemberben*, 1940).

1945 után a belpolitikai élet egyik fontos szereplőjévé vált: folyamatosan országgyűlési képviselő, egészen 1973-ban bekövetkezett haláláig, 1947-től 1956-ig minden kormányban miniszter, 1950–1951-ben a vallás- és közoktatásügyi tárca vezetője. Teljesen azonosult a kommunista pártvezetés politikájával, hitt benne, és előnyeit élvezte.

Igen sok tisztséget töltött be: a *Szabad Szó* című lap főszerkesztője, a Nemzeti Parasztpárt alelnöke, az Országos Felsőoktatási Tanács elnöke, a Magyar Írók Szövetségének elnöke, a Hunnia Filmstúdió igazgatója, a Hazafias Népfront alelnöke, végül az Elnöki Tanács tagja volt. Harminc önálló könyve jelent meg. Más magas kitüntetések mellett 1956-ban és 1960-ban Kossuth-díjat kapott.

Az egyházat és a vallást üldöző hatalom – bizonyára nyíltan vallott ateizmusáért – a következő egyházi tisztségekbe juttatta: 1948-tól a Magyarországi Evangélikus Egyház zsinatának tagja, 1950-től a Bányai Egyházkerület, 1952-től a jogutód Déli Egyházkerület felügyelője. Közben 1955–1956-ban még a Deák téri gyülekezet világi vezetője is volt. Rövid írásunkban orosházi indulásáról és a Magyarországi Evangélikus Egyházban betöltött szerepéről szólnak.

Édesapja, Dumitrás Mihály a Bihar megyei Petegdről éhező román cselédként került Orosházára. Béres volt, amikor megismert egy cselédlányt, Kabódi Zsuzsannát. Házaságukból öt gyermek született: István (1905–1975), Mihály (1906–1983), Sándor (1908–1982), József (1912–1973) és Pál (1915–1916). Az eredetileg görögkeleti vallású apa áttért az evangélikus hitre.

József keresztelekora (az anyakönyv szerint) a Dumitrás család a III. kerület 289. szám alatt lakott. (Ez a ház később a Zombai u. 54. címet viselte, Kiss Ferenc és Kiss Antal tulajdona volt.) Keresztzülei Papp Sándor földműves és Berta Judit. A keresztelest Kovács Andor végezte. Törekvő szülei ezután a mai Dózsa György utca végén saját házat építettek. Hamarosan kitört a nagy háború, édesapját a szerb frontra vitték, s az első között vesztette életét. Neve szerepel az evangélikus templom egyik márványtábláján, a hősi halottak között.

A félárva Dumitrás Józka 1918-ban a helyi evangélikus elemi népiskolában kezdte meg tanulmányait. Az első osztályban Sass Árpád, a másodikban Csizmadia Mihály, a harmadikban Csonka János, a negyedikben Zatykó Mihály tanította. Az igazgató-tanító mindvégig Jankó Bálint volt. Minden osztályzata jeles és kitűnő.

Az 1922/23-as tanévre új tanító érkezett a meszes-kisközi evangélikus

iskola ötödik osztályába: Tóth László. Azonnal felismerte a Dumitrás gyerek rendkívüli tehetségét. Miután ő maga is a társadalom szegény rétegéből származott, megérlelődött benne, hogy segítenie kell, ne kallódjon el a fiú. Nem a hatodik osztályba (amely a kötelezően előírt tanulmányok befejezését jelentette volna), hanem a négyéves polgári iskola első osztályába irányította. Aggódo édesanyját a tanító úrúgy támogatják, hogy a heti nagymosásokat, takarításokat rábízják, így néhány korona pénzhez juttatták.

A polgári iskola második növendékeként Józka 1924-ben konfirmált Kálmán Rezsónél, iskolai hitoktatója Horémusz Pál volt. A küzdelmekkel teli négy esztendő eltelt, mindvégig jeles eredményt ért el. A továbbra is mellette álló Tóth László tanító arra ösztönözte a tizenöt éves fiút – és édesanyját is –, hogy folytatni kell tanulmányait, menjen a kiskunfélegyházi tanítóképzőbe. Az édesanyjának az eddigi komoly áldozatvállalás mellett meg kellett küzdenie az időközben felnőtte vált három gyerekével is, akik a társadalom peremén éltek, és nem értettek egyet azzal, hogy úriember legyen a testvérükből.

Nem ment könnyen a meggyőzés, a tanító úr azonban elhatározta, hogy a tanítóképzés öt esztendejére minden hónapban előkeríti a tandíjra- és egy kis zsebpénzt. Elsősorban evangélikus tanító kartársait vette rá a rendszeres támogatásra. Így a Tóth László által minden hónapban juttatott pénz mellett Orbán János, Fabriczy Pál, Macher Lajos, Székely Béla, Fasang Árpád tanítók, Aradi Jenő borbély, Füredi Iván tisztviselő és mások is rendszeresen támogatták a tehetséges ifjút, aki 1932-ben megszerezte tanítói oklevelét.

Az egyik, Tóth Lászlóknak írt korabeli Darvas-levelel idézzük: *„...nem mulasztatom el, hogy most... köszönetet ne mondjak annak a jóságos lelkű embernek, aki kilenc év küzdelmeiben mindig mellettem állt, nagy fátsultságaimban hitet öntött belém, és mindig segített, nemcsak szóval, bátorítással, de valóságosan is, a krisztusi ajándékozás gesztusával... Csak annyit mondok: köszönöm, hogy apám helyett apám volt, és bocsásson meg, ha néha keserűséget is okoztam.”* Levele befejezéséknél még odaírta: *„...a szarvasi kántorképesítő jún. 13-án lesz, az én rendes képesítőm 18-án.”*

1932 nyarán Adamcsok Lajos tanító halálával megüresedett egy tanítói állás az Orosházi Evangélikus Egyházközségnél. Két pályázatot véglegesítettek. A képviselő-testület első helyen Csizmadia Lajost támogatta, második helyen Darvas Józsefet. 1932. augusztus 7-én az evangélikus templomban történt meg a tanítóválasztás. Darvas a *Tündöklő hajnali csillag* (403. sz.) című éneket énekelt és orgonálta. A próbatétel után Kálmán Rezső elnök elrendelte a szavazást. Az összesen leadott 839 szavazatból Csizmadia Lajos 555, Darvas József 284 voksot kapott, így Csizmadia lett a törvényesen megválasztott segédtanító.

Ezek után Darvas a fővárosba ment. 1936-ban azonban az orosházi evangélikus templomban kötött házasságot Dehelán Máriaival. Két gyermekük már Pesten született: Zsuzsanna (1940–1985) egyetemi oktató volt, Máté (1942–) filmoperatőr.

Közben évek teltek el, míg ismét feltűnt az evangélikus egyház környé-

kén. Erről Dezséry László egykori püspök emlékezett meg a Békéscsabán 1976-ban napvilágot látott *Új Aurora* című folyóirat 7. számában, *Darvas József, az „egyházfi”* című írásában.

A negyvenes évek elején az ifjú értelmiség a népi írók erős vonzásában élt. Darvas az Egyetemi Luther Szövetség budapesti összejövetelén sze-

Az ünnepi könyvhét országos szövetkezeti megnyitója – Orosháza, 1973. június 3. A képen balról: Darvas József Kossuth-díjas író, Koszorús Oszkár könyvesboltvezető, Féja Géza író, Seszták András, a városi könyvtár igazgatója, Lipták Pál Kossuth-díjas, a megyei könyvtár igazgatója és Enyedi G. Sándor, a Békés Megyei Népiújság főszerkesztője

repelt Erdei Ferencel, Veres Péterrel és másokkal. 1943-ban pedig megjelent az evangélikus egyetemi ifjúság között. A diákok a Deák téren könyvnapit állítottak, az egyházi kiadványok mellett ott voltak a népi írók könyvei, és Darvas József is dedikált.

Aztán 1948-ban már a hatalom küldte őt az evangélikusokhoz. A közeledést jelzi, hogy 1948. június 6-án iktatták orosházi lelkési állásába Gyöngyösi Vilmost, akit – mint a helyi egyházközség fejezőkönyvében olvashatjuk – táviratban üdvözölt Darvas József újjáépítési miniszter. Tény, hogy Darvas segélyt utalt ki a meszes-kisközi iskola felújítására és az épülő Rákóczi-telepi templom padjainak elkészítésére.

Ekkortájt már erősen behatárolták az egyházak mozgásterét. Államosították az iskolákat, letartóztatták, majd október elején koholt vádak alapján kétévi fegyházra ítélték az evangélikusság érdekeit védő Ordass Lajos püspököt, aki az egyházi autonómia tántoríthatatlan védelmezője volt. A hatalom azonnal lépett. A kormány képviselőtében Mihályfi Ernő és Darvas József október 13-án a Parlamentbe hívták – többek között – Túróczy Zoltán és Szabó József püspököket, Dezséry László és Gyöngyösi Vilmos lelkészeket azzal a nem titkolt tervvel, hogy a baloldal többségét biztosítsák az összehívandó zsinat tagjainak sorában.

A december 8-i zsinatban Darvas hangsúlyozta: nem mint a népi demokrácia építési minisztere, hanem mint *„az ország egyik legnagyobb evangélikus egyházközségének, az orosházi gyülekezetnek a szülötte”* van jelen, akinek megadatott a nagy történelmi átalakulásban, hogy a szocialista állam és az egyház viszonyát rendezze. A hatalom erőszakosan beavatkozott az egyház önkormányzatába, a zsinat elfogadta az egyezményt. A politikai baloldal helyét elfoglalta a diktatúra.

1949 tavaszán Darvas elvállalta a Luther Társaság és a könyvkiadó elnökségét. Április 7-én a Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem évi rendes közgyűlésén Darvas mint

építés- és közmunkaügyi miniszter az elnökségben foglalt helyet Dobi István miniszterelnök, Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, Mihályfi Ernő, az országgyűlés alelnöke mellett. A politika beindult.

Mihályfi Ernő 1949. augusztus 9-i levelében ezt írta Rákosi Mátyás miniszterelnök-helyettesnek: *„...a teendő az lenne, hogy Darvas Józsefet az*

(Deák tér) lelkész fegyelmi ügyét súllyos ítélettel sürgősen lezárjuk. Ez annál is fontosabb, mert Keken András – bár egy év óta fel van függesztve – egyik fő mozgatója az egyházon belüli reakciós szervezkedésnek.”

Ordass Lajost 1950 májusában szabadon engedték, azonban a megüresedettnek nyilvánított püspöki tisztségbe június hónapban az állami akaratot végrehajtó, Darvas által is támogatott Dezséry Lászlót választották meg.

Darvas továbbra is vezető szerepet játszott abban, hogy irányt mutasson és utat vágjon az új világban. A Magyar Dolgozók Pártja Titkárságának 1951. május 4-i ülésén úgy határoztak, hogy a Minisztertanács ideiglenesen megbízza Darvas Józsefet az Állami Egyházügyi Hivatal ellenőrzésével.

1952. május 3-án elfogadták az egyház új területi beosztását. A déli kerület püspöke Dezséry László, felügyelője Darvas József, az egyetemes felügyelő Mihályfi Ernő lett. Ezzel teljessé vált az ateista állam hatalmi bázisának kiépítése.

1956. október 30-án a lemondott Dezséry helyére ismét Ordass Lajost emelték a püspöki székbe. Ordass telefonon felhívta Darvas, és kérte, hogy az életfelfogásával ellentétben álló felügyelői tisztségre mondjon le. Darvas erre ígéretet tett, de soha nem teljesítette, sőt Ordass Lajos püspök másodszeri eltávolításában is jelentős szerepet játszott. 1958. május 6-án levelet írt Ordass Lajosnak, hogy tartsanak egyházközségi presbitériumi ülést, mert haszalthatatlan ügyeket kell tárgyalni.

Ordass közölte Darvas, hogy az állam részéről tett intézkedések miatt nem áll módjában a kérés teljesítésére. Erre Darvas az elnökség nevében 1958. június 24-re összehívta a Déli Egyházkerület presbitériumát, és az ő, valamint Koren Emil esperes elnöksége alatt a megfélemlített egyházvezetők megállapították, hogy *„D. Dezséry László püspöki tiszterét történt lemondása érvénytelen.”* A presbitérium felkérte Ordass Lajost a hivatal átadására, Dezséry Lászlót a püspöki hivatal átvételére. Dezséry nem foglalta el a püspökséget, nagybeszédben azonnal lemondott, így megürült a püspöki állás. Az elnöklő Darvas azt mondta Dezséryről: *„...tévedett ugyan, de nem ártott.”*

Miután Káldy Zoltán tolna-baranyai esperest 1958. november 4-én beiktatták püspöknek, Darvas egyházközségi felügyelői tisztsége teljesen névlegessé vált.

1971-ben tévéfilmet készítettek *Szülföldem, Orosháza* címmel Darvas forgatókönyve alapján. A forgatás egyik helyszíne az evangélikus templom volt, ahová elhívták az őt elindító Tóth László tanítót és Csizmadia Lajost is, akik együtt emlékeztek a Darvas életét teljesen megváltoztató, 1932-es tanítóválasztásra.

Hosszú tárgyalások után Darvas 1972-ben lemondott, egyházközségi felügyelői tisztségét Szent-Iványi Ödön Deák téri presbiter nyerte el.

Darvas József 1973. december 3-án halt meg, s a Kerepesi temetőben egykori miniszternek kijáró külsőségek mellett, egyházi szertartás nélkül temették el. E sorok írója jelen volt a temetésen, és látta, amint a tömegeből kilépő, megrendült Dezséry László, a Magyar Rádió főmunkatársa egy szál vörös szegfűt helyezett a ravatalra.

■ KOSZORÚS OZSKÁR

► Ez év január 16-ról 17-re virradó éjszaka Etiópiában, az eritreai határon egy fegyveres banda megtámadott egy európai tudósokból álló csoportot. Az öt áldozat közül ketten honfitársaink voltak. A magyar túlélők közül **Gruber László** beszélt a történetéről. A **Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium földrajztanárá**t láthatóan megviselte a tragédia. **Elmúlt egy negyedév, de a vesztesége feletti fájdalom nem enyhült.** Mélyen megrendült **Szabad Gábor** szörnyű halálán, s nem csupán kollégáját, hanem atyai jó barátját veszítette el **Fábián Tamás** személyében...

– *Aki mostanában hallja az Ön nevét, Etiópia és ezzel együtt az értelmetlen erőszak jut az eszébe.*

– Borzasztó, ami történt, természetes, hogy ez a tragédia foglalkoztatja most leginkább az embereket. Nekem is minduntalan ez jár a fejemben. Mi lett volna, ha...? Ha lett volna elég pénzem eljutni utunk csúcspontjához, az Erta Ale vulkánhoz?

– *Mert Ön akkor nem volt a helyszínén?*

– Nem, nem voltam. Ezért lelki-furdalásom is van. Úgy érzem, az nem fair, hogy én megmaradtam, illetve az igazságtalanság, hogy ők meghaltak.

– *Minek köszönheti a megmenekülését? Pusztán a pénznek, illetve a hiányának?*

– Nem csak a pénzről volt szó. Lejárt a szabadságom, el kellett érnem a belföldi repülőjáratot, különben nem tértem volna idejében haza. Az is nagyon bosszantott, hogy jóval magasabb árat szabtak a vulkánhoz vezető útért, mint amennyiben előzőleg megállapodtunk. Fáj a szívem, hogy nem láthatom azt a természeti képződményt, amely miatt lényegében az egész útra vállalkoztam. Akkor még nem tudtam, hogy mindez azért történik, mert a Gondviselés különös gondot fordított rám.

– *Ön nagy utazó, de szerencsére eddig nem volt súlyos balesete.*

– Jó kapcsolatban lenni az „Éggel”, de alapos felkészülésre is szükség van. Számos hazai és külföldi tanulmányúton, szakmai gyakorlaton vettem részt. Kedves helyem a Balaton-felvidék, a Velencei-hegység, a Kőszegi- és a Soproni-hegység, valamint Szeged környéke. Most virágozott a Mecsekben a páratlan illatú odvas keltike, az illatos hunyor... Nagyon örülök, hogy eljutottam – többek között – Japánba, Izraelbe, Szlovákiába, Albániába, Hollandiába, Törökországba, Korzika-ra, az Egyesült Államokba, Portugáliába, Angliába, a Kanári-szigetekre, Marokkóba és Izlandra. Szívemben kitérített helye van Erdélynek, oda évente ellátogatok.

SZABAD GÁBOR (1973–2012) bőrgyógyász

1998-ban szerzett orvosi diplomát a szegedi orvostudományi egyetemen. Ezután a bőrgyógyászati klinikára került, ahol 2003-ban bőrgyógyászattól szakvizsgázott. 2011-ben PhD-fokozatot szerzett, majd az egyetem bőrgyógyászati és allergológiai klinikájának adjunktusa lett. Létrehozta a hamar országos hírnévre szert tett sebkezelési ambulanciát. A hallgatók több alkalommal a legjobb előadónak választották. Nagy természetjáró volt.

FÁBIÁN TAMÁS (1958–2012) geográfus

A szegedi József Attila Tudományegyetemen szerzett középiskolai földrajztanári diplomát. 1984-től az egyetem természeti földrajzi és geoinformatikai tanszékének munkatársa. Ugyanettől az évtől a Magyar Minerofil Társaság, még előbb, 1980-tól a Magyar Hegymászóklub tagja.

► FÁBIÁN TAMÁS BARÁTOMMAL... ◀

Kereszt, úton

Beszélgetés Gruber Lászlóval életről és néhány búcsúsörről

Ezeknek az utaknak egy jelentős részét bonyhádi diákokkal tettük meg Fábián Tamás barátom segítségével, akire mindig számíthattam a szervezésben. Rendkívül precíz volt, méterről méterre megtervezett mindent. Magyarországot úgy ismerte, mint a tenyerét; még az eldugott kis földutak sem voltak ismeretlenek előtte. A külföldi utakra is alaposan felkészült. Nemcsak a hely földrajzával, adottságaival volt tisztában, hanem a felke-

A fiatalok roppant mód élvezték Tamás társaságát, elismerték a tudását, széles körű műveltségét. Pedig amolyan „laza figura” volt; szerénységével, visszafogott stílusával, alaposságával mégis kivívta mindenkinek a tiszteletét.

– *Ahhoz, hogy nyugodtan rábízta magát a társára, nagyon jól kellett ismerniük egymást.*

– Csákvárra vezetett az első közös utunk 1994-ben. Akkor alakult ki szoros barátság köztünk. Tamás tíz évvel volt idősebb nálam, úgy is hívott, hogy „picinyem”. Nála elhivatottabb geográfussal még nem találkoztam. Ráadásul kitűnő előadó volt, rendszeresen vendégeskedett gimnáziumunkban. Élmény volt hallgatni, ahogy Dél-Amerikáról, Iránról, Kubáról vagy épp a Kilimandzsáróról „mesélt”. Bravúrosan felépített, szerteágazó információkat tartalmazó előadásai felejtethetlenné. Ő olyan ember volt, aki nemcsak önző módon járta a világot, hanem az utakon szerzett tapasztalatait át is adta, le is írta, hogy cikkek formájában később megjelenjen. Az utazás volt az léte... Egész évben erre spórolt...

Sokszor jártam nála Szegeden is. Gyakran eszembe jutnak az átbeszélgetett éjszakák... Otthona talán még magamagánál is szerényebb volt, mondhatni, csak egy megálló két utazás között. Volt ennek a lakásnak egy szigorúan zárt „gyerekszobája”

Ide csak kivételes esetben tehettem be bárki a lábát. Én megkaptam a kulcsát ennek a szentélynek, s belépve csodálatos látvány fogadott: Tamás országosan is egyedülálló ásványgyűjteménye. Szenvedélyesen gyűjtötte a képeslapokat és a sörös címkéket is. Az előbbiekből több mint tízezer darabos kollekciója volt... Etiópiában is szép akkurátusan beáztatta a sörösüvegeket, hogy onnan is hozzon haza címkéket...

Fábián Tamás és Gruber László

– *Sajnos többé már sehonnan nem fog hozni.*

– Volt egy játékunk, a „búcsúsörözés”. Minden út előtt egy-egy – a világ különböző tájékról származó – üveg sörrel köszöntünk el egymástól, abból kiindulva, ki tudja, látjuk-e még egymást. Ott, Etiópiában ezt még megfajeltük: azzal ugrattuk egymást, hogy ha meghalunk, ki és mit hagy a másikra. Több szállásunkon arra kényszerültünk, hogy közös ágyba feküdjünk, ott meg azon élcelődünk, ha így találunk ránk, vajon mit gondolnak majd rólunk.

Nem tudom, talán ilyen módon, tréffalkozással akartuk elúzni magunktól a halált. Lehet előzeret belebeszélni, ám én úgy gondolom, hogy a környezet hatott ennire ránk. Az a leírhatatlan szegénység, amit láttunk lépten-nyomon. A csodaszép, de szonyúan szegény emberek, a hőmpölygő áradat. Mindig minden mozgásban volt, mindenki ment valahova vagy jött valahonnan. Az volt az érzésünk, hogy bárhol jobb nekik, csak otthon ne legyenek.

– *Említette, hogy nemcsak a geológiai különlegességek érdekelték önket, hanem a kulturális értékek is.*

– Igen, kiutazásunk előtt egy évvel már megvolt a repülőjegyük, attól az időtől fogva folyamatos volt a felkészülésünk. Tamás helyszínről helyszínre, óráról órára megtervezett mindent. Többek között Addisz-Abeában, a fővárosban a Nemzeti Múzeumot tekintettük meg. Említhetném a Simien vagy az Awash Nemzeti Parkot, a déli tóvidék számunkra elképzelhetetlen madárvilágát, Gondar és Aksum történelmi városát, a Babile környéki gránitziklákat, esetleg a harari, esti kalandos hiénaetést is.

De jártunk Lalibelában, más néven Új-Jeruzsálemben, a kopt egyház központjában, ahol megnéztük a tízenegy sziklatemplomot. Felfogásuk szerint

az egyikben őrzik a frigládát. Az Etióp Ortodox Egyház újévi ünnepségét is figyelemmel kísértük; érdekes volt, ahogy a szinkavalkádót felváltotta a fehérgyolcsból készült ünnepi ruházat. Lenyűgöző volt a hitük ilyenét megnyilvánulása.

– *Erőre, hitre most Önnek is nagy szüksége van...*

– A két kiemelkedő tudású kolléga és kitűnő ember a családjának pótolhatatlan elsősorban. Szabad Gábor

– Feledés ellen ott a rengeteg fotó, amelyet időről időre megnézhetek, a levélváltásaink, amelyeket bármikor olvashatok, s a közösen átélt kalandok emléke. Nem feledek azt sem, hogy a születésnapomon volt a temetése... Többek között Tamás kezdte el szervezni a Jakucs László nemzetközi középiskolai földrajzversenyt, amelyet februárban tartottak Szegeden. A százhatvenöt induló csapatból az első helyezést sikerült hazahoznunk. Ezzel az ő emléke előtt is tisztelegni kívántunk. Ennyire még egy versenyen sem izgultam a diákjaimért.

Március negyedikén, Tamás születésnapján a gimnáziumban mécseseket gyűjtöttünk a fényképe előtt. A megemlékezésor iskolalelkészünk, *Makán Hargita* tartott vigasztaló gon-

dotokkal teli, szívig ható áhítatot. Épp az idén tízéves a világotjáró klubunk. Szeretnénk felvenni Fábián Tamás nevét, tisztelegve a tudós geográfus munkássága, a nagyszerű pedagógus és kiváló ember emléke előtt.

– *Az etiópiai útról készül publikáció?*

– Százoldalas a napló, amelyet odakint írtam, minden kis momentum ott olvasható a lapjain, de úgy érzem, még sokáig nem tudok hozzáfogni az összegzéshez, s az utolsó két nap krónikája talán soha nem készül el...

Sokszor álmodom Tamással, és egyben egységesek az álmaim: minden alkalommal – a szokásos jó hangulatban – utazunk... Súlyos keresztet rakott rám azzal, hogy – mint túlélt társaink mesélték – az utolsó gondolatai között is én voltam, a merénylet estéjén azt fájlalta, hogy nem láthatom azt a csodát, amelyért mentünk. Az is igaz, hogy nálam meg ő állt az „első helyen”, hisz a naplóm kezdő bejegyzése így indul: „Fábián Tamás barátommal...”

Ugyanakkor azt is tudom, hogy a megkezdett utamat folytatnom kell. Továbbra is szeretném járni a világot, hogy a megtapasztaltakat továbbadhaszam a tanítványaimnak.

Tamás nélkül nehezebb lesz, az biztos. Nélkülözni kell mindig de-rüs társaságát, és tudására, szervezőmunkájára sem támaszkodhatom. Az életigenlésére viszont igen: szerettem az életet, az élet sokféleségét. Szerettem felkutatni Földünk legszebb tájait, megtudni róluk a lehető legtöbbet.

Az elkövetkező nyáron szeretnék újra eljutni Izlandra, a meguntathatlan szigetországba, amelynek kilencvenöt százaléka természeti csoda, s amelyet kilencvenhat százaléban evangélikusok laknak. Ez Tamás barátomnak is az egyik legkedveltebb úti célja volt. Diákjaim számára pedig előkészíttem az eredetileg Tamással közösen tervezett augusztusi alpesi utat.

– *Akit nem feledünk, az mindig ve-lünk él. Milyen módon tervezi meg-őrizzni barátja emlékét?*

GRUBER LÁSZLÓ (1968–) földrajz–történelem szakos középiskolai tanár

A szegedi József Attila Tudományegyetemen végzett földrajz–történelem szakon. Közül húsz éve az egyetem óraadó oktatója, 2001 óta a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium tanára. Számos tudományos publikáció, illetve tankönyv szerzője. 1999-ben megkapta a Magyar Tudományos Akadémia Szádeczky-Kardoss Elemér-díját. 2005-ben az MTA Pedagógus Kutatói Pályadíját érdemelte ki. 2008-ban a Magyar Földrajzi Társaság Pro Geographia díjban részesítette.

■ V. GÁNSZLER BEÁTA

Anyáim napjára

Anya csak egy van? Tudom, sokak számára egyértelmű, megingathatatlan „igen” a válasz. Bennem ez mindig nyitott kérdés volt...

Természetesen engem is egy édesanya szült meg, nevelt, igazgatta az életem útját legjobb tudása szerint, de ömellette még annyian vannak, akik nélkül nem lehetnék az, aki vagyok. Hogy lehetne csak egy anya? Nem is értem.

Valószínűleg a családom sem értette, mert a szüleimmel minden anyák napján végigjártuk az összes nagymamáinkat, keresztanyánkat, gyerektelen, ölelő karú nagynénénket, kedves, egyedülálló szomszéd néinket. Mindenkit, aki vigyázott ránk, ha a szüleim nem tudtak velünk lenni; nő, csíkos sálat kötött nekünk ki tudja, honnan előhalászott maradék fonalakból, fél éjszaka vasalta számunkra az elfelejtett, de másnapra beadandó préseltvirág-gyűjtemény darabjait, kakaós csigát sültött hétköznapi uzsonnára, vagy engedett tehenet fejni, pedig úgy sokkal tovább tartott.

És hogy lehetett volna egyetlen anyám, amikor ő elég korán – még gyerekkoromban – beteg lett, és sokáig nélkülözniünk kellett a gyógykezelések miatt. És ilyenkor – utólag látom csak – valahogy mindig kárpótolta az Isten. Hol a gyülekezetből, hol a rokonok közül szinte minden nehéz pillanatomban kaptam felülről valakit, aki olyan szeretettel vett kö-

rül, fogadott be, hordozott, ahogy csak egy anya képes.

Emlékszem *Eszterre*, a gitántánáromra: hogy hallgatta a titkaimat, hogy drukkolt az első kis plátói szerelmeimnél, hogy dugott a zsebem-

FOTÓ: DR. KÁROLY-ÁGOSTON MÁRTA

be egy pár új harisnyára valót, amikor elherdáltam a zsebpénzem. Vagy *Györgyire*, aki érettségire készült, de ha csipetnyi szabad időben átfutottam hozzá, mindig félretette a könyveit, füzeteit, és a rendelkezésemre állt. *Lenke* nénire, aki szerény kis nyugdíjából sokakat vendégtelt meg rajtam kívül is, hihetetlen leleménnyel beosztva a keveset, hogy a hétvégén bennmaradt kollégistáknak vasárnap ünnepi ebédjük is legyen az istentisztelet után.

Emlékszem *Pálmára*, aki csokis keksztortát épített nekem, mikor elő-

ször töltöttem távol az otthonomtól a születésnapomat. *Zsuzsára*, akinél bármikor alhattam, ha vágytam egy kis egyedülletre a kollégista évek alatt. És *Évára*, aki – amikor észrevettem, mennyire rettegek a kórusunk kétéves külföldi turnéjától – képes volt az utolsó három éjszaka mind a tizennégy távol töltendő napomra írni nekem egy-egy levelet. Ma is csodálok érte.

Sok-sok „anyám” segített fiatal papné koromban egy öleléssel, imádsággal, néhány jó tanáccsal, tapintatos, biztató szóval. És örökké álmos kisgyerekes anyaként egy tálca süteménnyel, egy óra szabad időt ajándékozva megértően, vagy szó nélkül átvéve tőlem egy-egy fölém tornyosuló feladatot. Szerettek egyszerű, szükségben lévő emberként is. Szültek vagy nem szültek, már nem is lényeges, mert mind anya, aki befogad, hordoz, az életre segít.

Körülvettek mindenütt az anyák. Mintha egy nagy folyam áradna az Isten szívéből rajtuk keresztül. Így hát ma is sokkal tartozom. Anyák napján nem is érek körbe. Marad adósságom az év többi napjára is. Marad olyan is, amit már nem tudok annak visszaadni, akitől kaptam. Adom hát annak, akinek szüksége van rá: síró kisgyereknek, csüggedőnek, betegnek, meglankadtaknak, szomorkodóknak.

Adját rajtam keresztül az anyai és apai szeretettel is szerető Isten.

■ FÜLLER TÍMEA

»MEG KELL TANULNUNK VÁGYAKOZNI AZ UTÁN, AMI A MIÉNK« (SIMONE WEIL)

Végállomás, leszállás!

A tengelici vasúti megálló olyan kicsi, alig lehet észrevenni. De megjegyeztem, hogy Nagydorog után kell leszállni, hát leszálltam. Akkor nem tűnt föl, hogy magas a vonatlépcső, vagy hogy túl alacsonyan van a peron, merthogy nincs peron – egy fiatalember cipelte a csomagomat, sűrűn köszöngettem neki. De este, visszafelé, amikor vágatva elértek a tengelici megálló valahai bakterházát – a találkozó szinte a vonat indulásáig tartott –, már két doboz házi tojás, *Mirtill* hatalmas adag csodás zserbója, *Gergő* körtéfaból faragott szőlőlével-tálcája és *Füller Timi* pogácsája húzta a kiskocsimat – mit mondjak, nem voltam képes felszállni. Pedig a vonat Baja felől időben megjött, meg is állt, s a túskehajú, természetes fiatalember kalauzi minőségben ott magasodott és várakozott a lépcső tetején az egyetlen utasra. Hogy nemigen mozdultam, leszállt a mélybe. Rémlík, kaján képpel érdeklődött.

– Nem akar felszállni?
Fölnéztem.
– Hát, ha fölhúzná a táskámat, talán sikerül...

Ez a kalauz vagy óvatos, vagy kíváncsi ember, gondoltam, mert megkérdezte:

– Mi van benne?
– Pogácsa – mondtam, még mindig a tengelici murván álldogálva.

A kalauz lejjebb lépett, és fölkapta a táskát.

– Hát mért nem ezzel kezdte, asszonyom...

Füttyszó harsant, már fönt is voltam a peronon, az ajtó zárult, alig tudtam integetni, a vonat kihúzott.

Balra is, jobbra is mehettém volna, de nem volt kérdés, a túskehajú kalauz már ott ült két utas mellett. Ismerősei lehettek, mint később kide-

rült, nővérek a szekszárdi kórházból, most mentek haza – szóval a kalauz eldöntötte.

– Ide jöjjön, itt megbízható társaság van. És meleg!

Leültem velük átellenben. A metsző szél után valóban jólesett a fűtött kupé. A kalauz ekkor felállt, és kérte a jegyeket. Nem adtam. Helyette *Füller Timi* pogácsáit tartottam elé.
– Ne akarjon megvesztegetni – meresztette rám a szemét a kalauz, és beleharapott a pogácsába.

Vettek a nővérek is, eszegettünk, neveltünk, *Attila* – ez a kalauz becsületes neve – elemében volt. A barna hajú fiatalasszony a nevetéstől már törölgette a szemét.

– Mindig ilyen. Ha ő van szolgálatban, az ember kedve is más lesz...

A jegyemet azért csak elkérte, forgatta, sokáig nézegette.

– Délután jött, aztán már megy is vissza?

– Legközelebb tovább maradok. *Attila*, a kalauz nagy lélegzetet vett, látszott, hogy fontos kijelentésre készül.

– A nők ezt nagyon értik. Legközelebb... Hányszor mondták nekem is, hogy legközelebb... Aztán vagy betartják, vagy nem.

Az egyik asszony faggatni próbálta.

– Nem vagy jóban a nőkkel, *Attila*?

– Csak utazz holnap az én vonalamon, majd meglátod, de mennyi-re jóban vagyok!

Kérdezték, mire készül holnap, de csak titokzatoskodott.

Próbáltam a helyzetet menteni *Mirtill* zserbójával. Kisebbszeletekre vágtam – jusson a családnak is –, és körbekínáltam. *Attila*, aki, gyanítom, nem az a könnyen dicsősős fajta, ének emelte a szemét, amikor beleharapott, és csak annyit kérdezt:

– Vihetek ebből a kocsivezetőnek? Tán meg rá is kapcsol, ha megköszönlja...

És vitt, és a kocsivezető rá is kapcsol, mert úgy szállt az idő, észre se vettem a múlását.

Nagydorogot már elhagytuk, Vajtát is, a két nővére leszállt, kezdtem faggatni *Attilát*, a kalauzt.

– Mire készül holnap?

– Amire évek óta minden március nyolcadikán. Ma van hetediké, igaz? Este szépen hazamegyek, előveszek egy ilyen tömböt, és az üres oldalára tulipánt rajzolok, ibolyát, rózsát, mire mit. És ráírom, hogy *Boldog nőnapot!* Aztán minden nő utasomnak kitepek egy lapot, és átadom.

Néztem a túskehajú kalauzt, aki ugyan olyan mormogós, kritizálós fajta, dicsérni nem szeret, de akkora szíve van, nem fér se a kabátja alá, se a kalauztáskába. Hát kiteszi a tenyerére, s adja mindenkinek, aki föl száll a vonatára, s elfogadja.

Mire *Sárbogárdra* értünk, én is kaptam valamit, bár még csak március hetedikének késő estéje volt. Egy helybiztosítási blokkfüzet hosszú-kás lapjára – olyan, mint egy színházjegy – golyóstollal csokorba rendezett néhány szál virágot rajzolt *Attila*, a kalauz, mellette ez állt: *Boldog Nőnapot! MÁV-START ZRT. 831-es kocsijárat. 2012. március 7–8.*

Kértem, írja már rá a nevét is. De nem tudtam rávenni.

– Nincs már időnk – nézett kaján képpel. – *Sárbogárd. Végállomás, leszállás! Na, adját a táskát...!*

■ SCHÄFFER ERZSÉBET

Az írás megjelent a Nők Lapja 2012. március 28-i számában

A HÓNAP IGÉJE

„Az Isten minden teremtménye jó, és semmi sem elvetendő, ha hálaadással élnek vele” (1Tim 4,4)

Ne légy a végletek embere! Élj kiegyensúlyozott életet! – ez mostani igénk üzenete. A táplálkozás területén „divatszót” lett a bulimia és az anorexia, a „túlfogyasztás” és enni nem tudás betegsége. Az egyik ifjú leány a gyülekezetünkben odáig jutott, hogy már nem tudott enni, és végzetesen fogyott. Amikor beszélgettünk, kiderült, hogy számára a sovány, karcsú külső volt a minta, ezért fogta magát koplalásra. De egy bizonyos ponton túl nem volt megállás. Amikor azonban ez a helyzet világos lett számára, megvallotta bűnét Istennek, és szinte azonnal rendbe jött. Hatalmas Istenünk van.

A Barbie baba is csálóka példa volt egy időben a fiatal lányok előtt. Sokan akartak rá hasonlítani. Az egyik szomszédunk is „Barbie feleséget” keresett és szerzett, noha tudta, hogy a lány összes többi tulajdonsága kétértelmű. A babához, a kitalált alakhoz igyekeztek sokan „igazítani” magukat, Barbie-vá igyekeztek válni. Végül – micsoda hamis világ! – lettek is ilyen személyek „élőben”, akiket tulajdonképpen a tévé, a reklám, a játékolt formált ki.

Így vagyunk az étellel is. Módjával és hálaadással minden a javunkra van. Izrael népénél volt egy isteni rend az étkezéssel kapcsolatban. Megvolt ennek a magyarázata. De amikor Jézus eljött, és az evangélium elérte a pogányokat is, új útra léptek ezen a területen is.

Az első jeruzsálemi zsinat határozott arról, hogy a pogányokból megtérő keresztyéneknek nem kell előbb a zsidó szertartásoknak és szokásoknak alávetni magukat. Ide tartozott az étkezés is.

Pál tulajdonképpen azt mondja Timóteusnak: „Isten minden edelt az ember táplálására adott. Csak helyesen kell élni vele.” Ez akkor azt jelentette, hogy nincs tisztátalan edel, ha az egészséges, és nem kell félni megenni a bálványozók mézszárszékeről vett húst. A lényeg, hogy te tudd: ez közöségi edel, és Isten a mi táplálásunkra adta.

Ma félünk, nem tudjuk, melyik ételben milyen káros vegyület, hormon vagy genkezelte anyag van. Hányan rettegnek: mit ehetek meg? Vagy még egyszerűbb példa: jaj, egy kis zsír van a hús szélén, jaj, milyen egészségtelen! – Istenünk nem azért teremtette az edelt, hogy kínozzuk magunkat. Táplálásunkra, javunkra adta. Dönts el bölcs belátásod szerint, hogy ez és ez valószínűleg jó, és nyugodtan egyél belőle. De mértékkel, mint mindenképpen. Mert ez a bajunk: a kiegyensúlyozatlanság, falánkság, tetszeni vágyás, mértéktelenség.

Légy kiegyensúlyozott mindenben, és bízd a többi az Úrra. Az Istentől ihletett Dávid ezt mondja: „Gyermek voltam, és már megvénültem, de nem láttam, hogy elhagyottá lett volna az igaz, sem azt, hogy magzata kenyeret kéregetett volna.”

A szilárd élet titka: bízz Istenben, és ő megsegít téged, de még gyermekeidet is. Ígérete az, hogy nem kerülisz elviselhetetlen ínségbe. Ha az Úr iránti hálával veszed a kenyeredet, a napi munkádat, a családodat és közösségedet, akkor ő kiegyensúlyozottá tesz, hogy ott megleld azt, ami szükséges: a boldogságot.

■ SZÉLL BULCSÚ

HETI ÚTRAVALÓ

„Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodákat tett!” (Zsolt 98,1)

Húsvét ünnepe után a negyedik héten az *Útmutató* reggeli s heti igéi az élő Krisztus elhallkultó énekű gyülekezeti batorítóják; mert az Úr csodálatosan cselekedett: énekeljétek! „Jó dolog dicsérni az Urat, és éneket mondani a te nevednek, oh, Felséges!” (Zsolt 92,2) *Cantate* – „Énekeljétek az Úrnak új éneket!” (GyLK 737) „Mert Isten megvidámította szívünket, lelkiünket egyszülött Fiával, akit értünk adott büntől, haláltól és ördögöl való váltsággal. Aki ezt komolyan hiszi, az nem tehet mást, mint ujjong; vidám lélekkel róla beszél s énekel, hogy mások is hadd hallják, s hozzájussanak.” (Luther) „Atyánk, Fiadat halálom aratott győzelméért új énekekkel dicsőítjük, és ezért áldunk, magasztalunk téged, és ujjongó énekek hirdeted szent neved dicsőségét!” (LK) Ezt tette Jézus is: „Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura... Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és megvagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” (Mt 11,25,28) Aki Jézus igája alá helyezi magát, azt Jézus hordozza inkább, mint ő az igát! És aki felöltözte már az új embert – „öltétek magatokra az Úr Jézus Krisztust” (Róm 13,14) –, az tud eleget tenni e kérdésnek: „...intsétek egymást zsoltárokkal, dicsérettel, lelki énekekkel; hálaadással énekeljétek szívetekben az Istennek.” (Kol 3,16) Ő újjászülte minket az üdvösség örömhírével, „hogy mintegy első zsenyegé legyünk teremtményeinek”. Ezt kéri Jakob: „Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói, hogy be ne csapjátok magatokat.” (Jak 1,18.22) A tanítványok örvendő kiáltása az angyalok dicsőítő énekét is visszhangozta: „Áldott a király, aki az Úr nevében jön! A mennyben békesség, és dicsőség a magaságban!” (Lk 19,38; 2,14)

Pál nem mások misziói munkaterületén végezte Isten evangéliumának papi szolgálatát, beteljesítve a próféciát (lásd Ézs 52,15): „Meglátják őt azok, akiknek még nem hirdették, és akik még nem hallották, azok megértik.” (Róm 15,21) Ez tanításának lényege a nyelveken való szólásról és a prófétálásról: „Imádkozom lélekkel, de imádkozom értelemmel is, dicséretet éneklek lélekkel, de dicséretet éneklek értelemmel is.” „...de a gyülekezetben inkább akarok őt szót kimondani értelemmel, hogy másokat is tanítsak, mintsem tízezer szót nyelveken.” (1Kor 14,15.19) És a Gecsemáné-kertben Jézus térdre borulva így imádkozott: „Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat, mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied.” És ő minket is erre biztat: „Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek.” (Lk 22,42.40; s lásd Mt 6,9.10.13) „...az én testem igazi étel, és az én vérem igazi ital!” Jézus e kemény beszédén sokan megbotránkoztak, és nem jártak többé övele. A tizenkettő szószólója, Péter így vallott: „Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad. És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje” – az élő Isten Fia! (Jn 6,55.68–69) Mi is átélhetjük: „Ó, Jézus, terhed nem nehéz, / És gyönyörű a te igád, / És aki győzött idelelenn, / Fenn örök himnuszt énekel!” (EÉ 461,4.5)

■ GARAI ANDRÁS

PALACKPOSTA

„Nemzedékről nemzedékre
dicsérik műveidet...”

Ifjúsági alkalomra készültünk kőszegi gyülekezetünkben. Az idei tanévben kezdtük el havi rendszerességgel *ifis teaházba* hívogatni a fiatalokat. Így próbáljuk meg áthidalni az életkorbeli különbséget, amely minden gyülekezetben előjön egy-egy generációváltásnál.

A teaház, úgy tűnik, jó alkalom arra, hogy együtt töltsenek egy estét fiatalabbak és idősebbek. Mindig egy zenekart vagy szólót hívunk meg ezekre az alkalmakra, így járt nálunk a *Keresztmetszet*, *Wild Anna* és *Huszák Zsolt*, a *Kendik Brothers*, most májusban pedig a helyi evangélikus szakközépiskolában szerveződött *Teki Bandet* várjuk még a teaház színpadára.

A legutóbbi alkalmon a gyülekezeti ifjúságunkból alakult *Echo* volt a „vendég”, pontosabban a házigazda. Ezen a pénteken két gyönyörű ígét kaptunk az *Útmutatóban*. Az egyik a 145. zsoltebról a következők sorában: „*Nemzedékről nemzedékre dicsérik műveidet, hirdetik hatalmas tetteidet.*” A másik pedig *Máté evangéliumából* az a jelenet, amikor gyermekek dicsérik énekükkel Istent a templomban, ami nem tetszik az írástudóknak és farizeusoknak, és csendre intik a hangoskodókat...

A zsoltebról számomra egészen személyes vetülete az, hogy gyermekeimmel együtt zenélhetek az *Echo* együttesben. Mások is jóleső érzéssel töltött el, amikor láttam és hallottam őket akár a *Jónás* és *Jézus* rockoratóriumot énekelni – amelyet kicsit én is magaménak érzek, hiszen egykor én basszusgitároztam a csapatban –, akár a zenetáborért való lelkesedésüket látva idézem fel a húsz-huszonöt évvel ezelőtti gitártáborok emlékét. És bár tudom, hogy az Istent dicsérik ének soha nem szűnik meg, mégis különös öröm az, hogy ebben gyermekeim is részt vesznek.

Elgondolodom ugyanakkor: hogyan lehet megmaradni az akadályok ellenére is az Istent dicsérik közösségben?! Merthogy a legnagyobb baj nem azokkal van, akiket bosszant a fiata-

lok éneke, és „beszólogatnak” mindenfélét a gyülekezetben vagy az országos programok kapcsán. Ilyen „mindenkinél mindent jobban tudók” mindig is voltak és lesznek is körülöttnk. Ez a mogorvaság sokszor motivációs erő az igényesebb ének és zene megszólaltatására. A baj sokkal inkább azokkal van, akik – az evangéliumi történet szerint is – ugyanúgy hallják az éneket, de még csak fel sem bosszantja őket, hiszen mindenben és mindenre nézve teljesen közömbösek, nem értik a lelkesedést, az örömet, a felszabadultságot. Ez a hozzáállás sajnos „ragadós”.

Egyetlen módon lehet csak védekezni ellene: ha nem ezzel foglalkozunk, hanem erőt merítünk a közös éneklés örömeiből.

■ BARANYAY CSABA

Névjegy:

Baranyay Csaba

Evangelikus lelkészként – feleségemmel együtt – Kőszegen szolgálók. A határ menti kisváros adott otthont 2008-ban a Szélrózsa találkozónak. Sokat jelent számomra az ifjúsági zene. Nagybátyám, *Solymár Péter* hívott el annak idején a csömöri ifjúságba gitározni. A teológiára kerülve kezdtük el szervezni a Mevisz-gitártáborokat; voltak olyan évek, amikor egy nyáron kettőt is kellett tartanunk a jelentkezők magas száma miatt. Az *Új ének* ifjúsági énekeskönyv szerkesztői munkájában is részt vettem. Teológushallgatóként és lelkész szolgálatom első tíz évében pedig a *Promise* zenekarban játszottam. Új élethelyzet, hogy gyermekeimmel és ifis társakkal együtt zenélek a pár éve alakult *Echo* együttesben, és nagyon készülünk a nyári fonyódligeti Szélrózsa.

lok éneke, és „beszólogatnak” mindenfélét a gyülekezetben vagy az országos programok kapcsán. Ilyen „mindenkinél mindent jobban tudók” mindig is voltak és lesznek is körülöttnk. Ez a mogorvaság sokszor motivációs erő az igényesebb ének és zene megszólaltatására. A baj sokkal inkább azokkal van, akik – az evangéliumi történet szerint is – ugyanúgy hallják az éneket, de még csak fel sem bosszantja őket, hiszen mindenben és mindenre nézve teljesen közömbösek, nem értik a lelkesedést, az örömet, a felszabadultságot. Ez a hozzáállás sajnos „ragadós”.

OSZTOZÓ

Hallani, látni, ízlelni

Sokadik alkalommal nyílik ki öt templom ajtaja Győrött a kultúrásra és harmóniára vágyó látogatók előtt. Május 10-e és 14-e között rendezik meg ugyanis az északnyugati megyeszékhelyen az *öttemplom-fesztivált*. Ahogyan a szervezők hirdetik: „Ezen a fesztiválon nincs sör, nincs virsli, de van valamiféle spirituális hangulat és áhítat, és rengeteg ismerkedés a másik ember hitével és szeretetével. Ez a mi közös ünnepünk, ahol évről évre, esteől estére másik újvárosi templomban gyűlnak ki a fények, a tolerancia és a békeség fényei.” Az esti koncertekhez templomlátogató túrák és más rendezvények kapcsolódnak. A részletes programért kattintsatok a www.karzat.hu weboldadra!

Mennybemenetel és pünkösd, egyház és misszió – összetartozó ünnepek, összekapcsolódó fogalmak. Talán most különösen is aktuális kiemenni, kölcsönözni, (legálisan) letölteni a ma már klasszikusnak számító *A misszió* című filmet. Az 1986-ban *Robert Bolt* forgatókönyve alapján készült, *Roland Joffé* rendezte alkotás a 18. századi Dél-Amerikában játszódik, ott, ahol a guaraní indiánok élnek. A törzs kegyetlenségéről és primitív életvite-

Jeremy Irons – jelenet *A misszió* című filmből

léről ismert. A hozzájuk érkező jezsuita szerzetes, Gabriel atya (*Jeremy Irons*) kitartó munkával elnyeri a helyiek bizalmát. Térítő munkájának köszönhetően egyre többen lesznek Krisztus-követők.

A politikai és gazdasági hatalom azonban közbeszól. A hivatalos egyház és támogatói hamar a potenciális rab- szolgajelölteket látják a szerzetes köré gyűlt indián hívekben. Vajon hogyan száll szembe a hódítókkal az egyszerű szerzetes? Mi lesz a fából és sárból épített templom sorsa? Megtudható, ha megnézed a bemutatása évében a cannes-i nemzetközi filmfesztiválon Aranypálmával jutalmazott, emellett 1987-ben Golden Globe-ra és Oscarra is jelölt filmet. A dráma megtekintése májusi ifiórán is érdekfeszítő, jó kis beszélgetést generáló program lehet.

Ugye emlékszel a történetre? Az első pünkösdkor azt hitték az apostolokról, hogy edes bortól részegedtek meg. A túlzott alkoholfogyasztásról ünnepeken és hétköznapokon is csak lebeszélni tudunk. Ha azonban nemcsak a tizenhetedik születésnapodon, hanem május 20-a és június 17-e között bármelyik vasárnap a délelőtti istentiszteleten és a kiadós ebéden is túl vagy, családi vagy baráti társasággal érdemes ellátogatnod a budapesti A38 hajóra. A legjobb bulihelynek kiáltott fővárosi vízi járművön harmincöt év alatti borászok versengenek a legjobb nedűnek járó díjakért. A közönség pedig nemcsak ingyen mehet be, hanem kóstolhat, szavazhat és kedvezményesen vásárolhat is a pincészetek kínálataiból.

■ JENŐ

Szélrózsa 2012

▶ Még 73 nap, és kezdődik a Szélrózsa! A 9. országos evangélikus ifjúsági találkozó július 18. és 22. között lesz a Balaton partján, Fonyódligeten. Itt, az *Evangelikus Élet* ifjúsági oldalán az ideji találkozó mottójáról elnevezett *Meríts!* rovatban – mely az *Osztózó* rovattal felváltva jelentkezik – négyhetente újabb és újabb részleteket tudhattok meg a fesztivál témájáról, programjairól, szervezéséről. Most az alábbi hasábokban is olyan cikkeknek adunk helyet, melyek az Istennel és egymással való találkozásra is módot adó Szélrózsa-ra hívogatnak benneteket. (V. J.)

Kreativitás, nyitottság, sokszínűség, fiatalság, bolondság, kultúra, lelki feltöltődés... és még sokáig tudnám folytatni a sort. Egy olyan rendezvény jellemzői, ahol keresztény emberek kötetlen módon fejezhetik ki és élhetik meg a Krisztussal és egymással való közösségüket. Ez a Szélrózsa! Egy fesztivál, ahol a közösség, a Krisztus-központúság a fő motívum, legyen szó akár a szervező csapatról, akár a résztvevőkről.

A 21. század embere és a (sztereotípiá szerinti) nyugodt, békés keresztény is – ahogyan ezt sokszor emlegetjük – rohanó világban él. De nemcsak abban él, hanem ő maga is rohan. Az egészen kicsik szaladnak, hogy megszerezze az éppen akkor kedvenc játékot az oviban, nehogy más megelőzze őket. A kamaszok reggelente futnak az iskolába a tanítási órára, az egyetemisták sokszor két egyetem vagy a munka és az egyetem között loholnak. A családostok pedig a munkahely, a gyerekek különörái és az egyéb hétköznapi teendőik labirintusában vesznek el.

De mikor futunk az Istenhez? Mikor van olyan pillanat az életünkben, amikor igazán megállunk, igazán egymásra figyelünk, igazán kikapcsoljuk a hétköznapi dolgokat, ha úgy tetszik, a földi létet? Mikor figyelünk az Istenre? Mikor éljük meg a vele való közösség élményét?

Alapvető kommunikációs problémákba ütközünk az év legtöbb napján. Sokszor rosszul vagy egyáltalán nem beszélgetünk a hit kérdéseiről sem Istennel, sem egymással. Mert elsodornak a teendők, nincs idő, hely, kapcsolódási pont, találkozási felület...

LUKÁCS GÁBI FELVÉTELE A SZARVASI SZÉLRÓZSA MEGNYITÓJÁRÓL

Ezekre a hiányokra próbálunk koncentrálni, amikor a Szélrózsa-ról mint egyházunk legtöbb embert megmozgató fesztiváljáról gondolkodunk. A megszólítottakat, személyességet, átélhetőséget mind szem előtt tartva, a Jézus-központúság jegyében immár kilencedik alkalommal nyújt találkozási pontot ismerősök és ismeretlen ismerősök számára az ifjúsági fesztivál. A hétköznapokon túlmutató kulturális, lelki és kikapcsolódásra szánt programok közül reménység szerint mindenki megtalálja majd a számára tetszőt.

Idén Fonyódligeten is lesznek áhítatok, úgynevezett *merítések*, koncertek, színházi előadások, bibliatanulmányok, sportprogramok, éjjelenként megalakul a *holt költők társasága*, beszélgethetsz az *élő könyvtárban* olyan emberekkel, akikkel eddig talán soha. A kicsik az oviban, kézművesfoglalkozásokon tölthetik el hasznosan az idejükét, és persze a Balaton partján a – reménység szerint – verőfényes napsütésben a strandolás sem maradhat el!

Lelkes önkénteseink a szervezés során azon gondolkoznak, hogy miként tehetik színessé, tartalmassá, élvezhetővé ezt a néhány napot – hogy igazán az Istenre koncentráhassunk, kikapcsolhassuk a hétköznapiakat, és arra szánhassuk az időnket, hogy találkozzunk egymással és azzal az Istennel, aki hitünk, reménységünk és szeretetünk alapja és mozgatója.

Az előregisztráció május közepén elindul, és onnantól már nincs megállás egészen július 18-ig, amikor is a Balaton-parton örömmel meríthetünk a programokból, találkozásainkból s abból az erőből,

amely egy közösséggé kovácsolhat bennünket!

■ LKG

Gondolkoztál már azon, hogyan készül a Szélrózsa? Most elárulom a receptjét.

Végy tíz főmunkatársat, akik vállukon cipelik az egész alapkoncepciót. Adj hozzá izlés szerint negyven-ötven munkaágvezetőt, akik a különböző programok házigazdái lesznek, és szórj bele még körülbelül négyszáz segítőt (amennyi csak belefér), akik a részfeladatok tényleges ellátásán dolgoznak. Végül fogj egy fizetett munkatársat, aki koordinálja, hogy minden rendben menjen.

De hogy egy kicsit komolyabbra fordítsam a sőt, illetve szó: a Szélrózsa szervezése és lebonyolítása végig önkéntesekkel működik. Gondoltad volna, hogy egy ekkora – kétezer fő – rendezvény előkészítésén és lebonyolításán csupán egy személy fizetett munkatárs dolgozik, és az összes többi önkéntesek rakják össze? Egyszer érdekes lenne statisztikát készíteni, hogy a munkaági vezetők és a segítők mennyi energiát, hány órát és milyen összegeket áldoznak arra, hogy tömegeket mozgassanak meg Krisztus ügye mellett.

Gyere el te is a Szélrózsa-ra, és tapasztald meg, hogy a közös cél érdekében tett közös munkának milyen áldásai vannak, és nézz háláson azokra, akik „dolgozni” érkeznek oda! Hiszen ők azért vannak, hogy neked jobb legyen.

■ NURIS

További információkért figyeljétek a www.szelrozsatalalkozo.hu honlapot!

Az oldalt szerkesztette: VITÁLIS JUDIT

KÜLDETÉSÜNK ISTEN CSALÁDJÁBAN

„Jól vigyázzatok tehát, hogyan éltek!” (Ef 5,15)

Missziói nap a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben

2012. május 19., szombat – Városi Sportcsarnok, Tatabánya (Ságvári E. u. 9.)

09.00 ÉRKEZÉS, REGISZTRÁCIÓ
09.30 ÉNEKLÉS, KÖSZÖNTÉSEK

10.00 NYITÓÁHÍTAT: *ISTEN SZERETETT GYERMEKEI* (Az egyház mint család) Ef 5,1–2 – Szemerei János püspök

10.30 AZ ÉN CSALÁDOM: *DÖBRENTEI ILDIKÓ ÉS LEVENTE PÉTER LELKIDERŰ-GYAKORLATA* Ef 6,1–4 alapján – Beszélgetőtárs: Mesterházy Balázs

11.45 BESZÉLGETÉSEK TEMATIKUS CSOPORTOKBAN a közeli Bárdos László Gimnáziumban
Nagymamaként Isten családjában
Nagypapaként Isten családjában
Apaként Isten családjában
Anyaként Isten családjában
Gyermekként Isten családjában
Elváltként Isten családjában
Egyedülállóként Isten családjában
Keresztszülőként Isten családjában
Presbiterként Isten családjában
Gyülekezeti vezetőként, tisztségviselőként Isten családjában

12.30 EBÉD
Az ebédszünetben szabadtéri programok (vetítés, énekkar, gyülekezeti standok, sütemények asztala stb.)

13.30 KACAGÓ KONCERT *LEVENTE PÉTERREL* 3-TÓL 103 ÉVES KORIG a gimnázium tornatermében

14.30 KERÜLETI AKTUÁLIS ÜGYEK

15.00 BOLYKI BROTHERS-KONCERT

16.00 ZÁRÓÁHÍTAT – *Szeverényi János* országos missziói lelkész

Gyermekmegőrzésről és gyermekprogramokról az egész nap folyamán gondoskodunk.
A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményesen kínálja kiadványait.

A résztvevőknek ebédet biztosítunk. Az önálló keresettel rendelkező testvérektől étkezési hozzájárulást elfogadunk. Kérjük, hogy otthonról hozott pogácsával, süteménnyel gondoljanak egymás megvendégelésére!
A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek az egyházkerülettől.

Kérjük, jelentkezésüket május 13-ig juttassák el a püspöki hivatalba:
Adámi Mária püspöki asszisztens
9021 Győr, Bajcsy-Zsilinszky u. 26.
Mobil: 06 20 824 6751
E-mail: maria.adami@lutheran.hu

Missziói nap az Északi Evangélikus Egyházkerületben

2012. május 19., szombat – Városi Sport- és Szabadidőközpont, Százhalombatta (Vasút út 41.)

09.00 ÉRKEZÉS, REGISZTRÁCIÓ
09.30 KÖSZÖNTÉSEK
09.45 KÖZÖS ÉNEKLÉS

10.00 EVANGELIZÁCIÓ: *ISTEN SZERETETT GYERMEKEI* (Az egyház mint család) (Ef 5,1–2) – *Ittés István* nyugalmazott lelkész

11.00 FELVEZETŐ REFERÁTUM: *A CSALÁDOK VÉDELME, A VÁLSÁGOK MEGELŐZÉSE ÉS KEZELÉSE* – *Szarka Miklós* református lelkész, pár- és családterapeuta, klinikai lelkigondozó

11.30 PÓDIUMBESZÉLGETÉS: *A MI KIS CSALÁDUNK*
– Moderátor: *dr. Fabiny Tamás* püspök
Résztevők:
Adámi Márta nagycsaládban felnőtt hitoktató (Nyíregyháza)
Bakondiné Garádi Zita többgyermekes édesanya (Biatorbágy)
Farkas Edit, a gödöllői Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretotthon és Családok Átmeneti Otthonának volt lakója és jelenlegi munkatársa (Gödöllő)
Szarka Miklós férj, édesapa, nagypapa (Budapest)

12.45 EBÉD
14.00 ELŐADÁS: *SZERETETNYELV* – *Oberfrank Pál* és *Kéry Kitty* színművészek irodalmi előadása

15.00 KÖZÖS ÉNEKLÉS ÉS BIZONYÁGTÉTELEK

15.30 ÚRVACSORAI ISTENTISZTELET: *Keczkó Szilvia* lelkész – Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség

16.30 ZÁRSZÓ – *Benczúr László* egyházkerületi felügyelő
ÚTI ÁLDÁS – *Blatniczky János Dániel* kerületi missziói lelkész

Gyermekmegőrzésről és gyermekprogramokról az egész nap folyamán gondoskodunk.

A missziói nap offertórium a gödöllői Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretotthon és Családok Átmeneti Otthona lakóinak nyári táboroztatását szolgálja. A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményesen kínálja kiadványait.
Kérjük, hogy ebédéről mindenki otthonról hozott étellel gondoskodjék, amelyhez innivalót és süteményt biztosítunk.

A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek az egyházkerülettől.

Kérjük, jelentkezésüket május 13-ig adják le az alábbi elérhetőségeken:
Blatniczky János Dániel kerületi missziói lelkész
2699 Szügy, Mikszáth út 4/a.
Mobil: 06 20 824 2856
E-mail: janos.blatniczky@lutheran.hu
Web: <http://szugy.lutheran.hu/misszioinap>

Missziói nap a Déli Evangélikus Egyházkerületben

2012. május 19., szombat – Atlétikai Centrum, Bonyhád (A Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium mögött)

9.00 ÉRKEZÉS, RÉZFÚVÓS TÉRZENE – *Kiskőrösi evangélikus fúvószenekar*
ÉNEKTANULÁS: *Bence Gábor* és az *Agape* együttes (EHE)
KÖSZÖNTÉSEK: *Ónodi Szabolcs* igazgató (Bonyhád) és *Gáncs Péter* püspök

10.00 IGEI ALAPOZÁS: *KÜLDETÉSÜNK FORRÁSA* – *Aradi György* missziói lelkész
A Deák Téri Evangélikus Gimnázium énekkarának szolgálata

10.45 *Hol van a helyünk Isten családjában?* – *Prof. dr. Frenyó V. László* presbiter (Pestújhely)

11.30 *CSALÁDI ÖSSZHANGZATTAN* – *Szente család* (Békéscsaba)

12.00 EBÉD

13.00 A MEZŐBERÉNYI RÉZFÚVÓSEGYSÉG szolgálatát
A KERÜLETI DÍJAK ÁTADÁSA
Az év lelkészét, *Lázárné Skorka Katalint*, pedagógusát, *Kézdy Editet*, diakónusát, *Fricker Andreát* bemutatja *Radosné Lengyel Anna* felügyelő

14.00 *CSALÁDI KÖRBE*
Róka Szabolcs mesemondó interaktív műsora
BESZÉLGETÉS *Frenyó V. László* előadóval
A GYÜLEKEZET MINT SPIRITUÁLIS TÉR – *Dr. Szabó Lajos* rektor
TALÁLKOZÁS AZ ÉV EMBEREIVEL
BIBLIA ÜRES LAPOKKAL – *Jó Angelika* vetített képes előadása
KRÍZIS ÉS GYÓGYULÁS – *Paksy Sándor* (Válóháló), *Balogh Zoltánné* (családsegítő)

FÉRFIVÁ ÉS NŐVÉ TEREMTETTE – *B. Pintér Márta* és *Székely Bulcsú*
BELSŐ SZOBA – IGETANULMÁNY ÉS IMAKÖZÖSSÉG – *Sefcsik Zoltán*
A GÁBRIEL ZENEKAR (Bonyhád) *Háttal a vonaton* című előadása
TENGERSZEM – Színjáték *Kosztolányi Dezső* novelláiból (Deák Téri Evangélikus Gimnázium)
MISSZIÓI EXPÓ, FOTÓKIÁLLÍTÁS

15.30 *ÚJRA EGYÜTT A CSALÁD MEGLEPETÉSEKSEL* – a bonyhádi gimnázium *Zelke* táncgyüttesének műsora
A MI BIBLIAI CSALÁDUNK – A tengelici Szivárvány bábcsoport
ÚTI ÁLDÁS, ELBOCSÁTÁS – *Gáncs Péter* püspök és *Szabóné Mátrai Marianna* püspök helyettes

Gyermekprogramot – *Boda Zsuzsa* vezetésével – egész nap biztosítunk. *Szevény* ebédre az egyházkerület gondoskodik. A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek a kerülettől április 30-ig. Kollégiumi szállás a program napjára vagy előestéjére foglalható. A missziói nap offertórium a MÖSZ orosházi családsegítő szolgálatát támogatja. A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményesen kínálja kiadványait.

Kérjük, az egyéni és csoportos jelentkezéseket április 30-ig írásban juttassák el az egyházkerülethez:
Déli Evangélikus Egyházkerület
1088 Budapest, Puskin u. 12.
Fax: +36 1 338 23 02
E-mail: deli.kerulet@lutheran.hu

A rákosszentmihály-sashalmi evangélikus gyülekezetben (1161 Budapest, Hősök tere 10–11.) minden hónap második keddjén, legközelebb május 8-án 19 órától Taizé-ima és énekegyüttlé. Minden alkalommal van igehirdetés is. Információ: <http://gyertyafeny.lutheran.hu>.

HIRDETÉS

Meghívó családi csendeshétre

Családi csendeshét lesz a piliscsabajai Béthel Evangélikus Missziói Otthonban június 25–30. között a Budai és a Pesti Egyházmegye szervezésében. Téma: növekedés a hitben, keresztyén nagykorúság. A délelőtti áhítatok, beszélgetések alapjául *Az új reformáció* című könyv néhány fejezete szolgál. Délután evangélikus gyülekezeteinkből hallunk jó példákat, illetve személyes bizonyosságtételek által gazdagodhatunk. A napot esténként evangélizációval zárjuk. Gyermeknek, fiataloknak külön programokat is biztosítunk. Szervező lelkesek: *Horváth-Hegyi Olivér* és *Hulej Enikő*.

Részvételi díj 16 800 Ft (14 év alatt 8400 Ft). Részletes program: <http://www.evangelikus.hu/Members/ehulej/csendeshet-piliscsaban>.

Jelentkezni június 11-ig lehet e-mailben (eniko.hulej@lutheran.hu) vagy telefonon (20/824-3397). Szeretettel várjuk!

FOTÓ: JERBEK-CSEREPES CSILLA

Evangelikus műsorok

Evangelikus istentiszteletet hallhatnak Orosházáról május 6-án, vasárnap 10.04-től a Kossuth rádióban. Igét hirdet *Ribár János* esperes, igazgató lelkész.

Evangelikus magazint láthatunk május 6-án, vasárnap az m1-en 10.40-kor, az m2-n 13.35-kor. *Mai hitvallások* címmel május 6-án, vasárnap az m1-en 11.30-kor, az m2-n 14.25-kor *Kubik Anna* Kossuth-díjas színművésszel beszélget *Nagy László*.

Istentiszteleti rend • 2012. május 6.

Húsvét ünnepe után 4. vasárnap (Cantate). Liturgikus szín: fehér.
Lekció: *Jn 16,5–15; Ézs 12,1–6.* Alapige: *Jel 14,1–5.* Énekek: 233., 318.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Elrbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bencéné Szabó Márta; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. (úrv.) Keveházi László; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztojanovics András; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., családi) Geröfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv., kantátás istentisztelet) Gáncs Péter; du. 6. (úrv., ifjúsági) Lénárt Viktor; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű imádság) Scott Ryll; de. 10. (családi) Pelikán András; de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) Bolba Márta, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczky Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. fél 10. (úrv., családi) Kovács Viktor; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. (vespera) Kovács Viktor; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpádné; **Egyetemi és főiskolai gyülekezet, XI. Magyar tudósok krt. 3.** du. 5. (a Láthatatlan színház előadása); **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. negyed 12. (családi) Keczkó Szilvia; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zuglói, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv., családi) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákosszentmihály, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) (finn lelkész); **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Deák László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Deák László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátys; **Budafoke, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: BODA ZSUSZSA

Búcsú a szerkesztőségtől közel tizenegy év után

► Bö évtized múltán elbúcsúzik a szerkesztőségi munkától Boda Zsuzsa, az *Evangelikus Élet* korábbi szerkesztőségi titkára, majd szerkesztőségvezetője. Am a búcsú szerencsére nem azt jelenti, hogy megszakad a kapcsolata hetilapunkkal, mert az *EvÉlet* szerkesztőbizottságának új munkahelye révén is tagja marad, és külső munkatársként továbbra is számíthatunk írásaira, sőt az általa gondozott rovatok vezetését is vállalta. Am hogy a „helyzetváltozás” mégse maradjon dokumentálatlanul, szerkesztőbizottságunk oszlopos tagját, Kiss Miklóst kértük meg, hogy készítsen interjút az *EvÉlet* elmúlt évtizedének szolgálatában meghatározó szerepet játszó munkatársunkkal. (T. Pintér Károly főszerkesztő)

– Több szállal is kötődik az evangélikus egyházhoz. Mesélne ezekről?

– A csömöri egyházközség tagja vagyok, amelynek életében igen aktívan veszek részt – például tizen-nyolc éves korom óta vasárnapiiskola-vezető vagyok. Régebben ifjúsági munkát is végeztem a gyülekezetben, de sajnos idő hiányában azt abba kellett hagynom. A mostani tisztújításig – két cikluson keresztül – presbiteri tisztséget is vállaltam.

A tágabb egyházi körökkel a Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE) révén kerültem kapcsolatba, eleinte nyári ifjúsági vezetőképző tanfolyamokon vettem részt.

1997 októberében kerültem egyházunk országos irodájának ifjúsági és gyermekosztályára, másfél éven át a gyermekreferensi munkakört töltöttem be. Ez idő tájt neveztek ki Gáncs Pétert országos missziói lelkésznek, vele közösen kezdtünk el gyülekezeti és megyei, úgynevezett missziós napokat szervezni. Ennek keretében számos gyülekezetbe látogattunk el. Ilyenkor a felnőttprogramokkal párhuzamosan mindig volt bibliai foglalkozás a gyerekek számára is. Talán sokan emlékeznek, hogy Pötty bohócként vezettem ezeket a foglalkozásokat. Nagyon sok kedves emléket őrzök azokból az évekből...

– Úgy tudom, abban az időben lett az *EvÉlet* egyik rovatának gazdája is...

– Igen, amikor a gyermekosztályon dolgoztam, akkor vettem át a *Gyermek-sarok* címmel futó rovatot ifj. Cselovszky Ferenc lelkész úrtól.

– 2001 szeptemberében szerkesztőségi titkárként belső munkatársra lett a lapnak.

– A sajtóosztály addigi vezetője, Tóth-Szóllós Mihály 2000. december 31-ével vonult nyugdíjba. Az illetékes vezetők érzékelték, hogy a kommunikáció, a média az egyház számára is egyre fontosabb, ezért úgy döntöttek, hogy megerősítik ezt a munkát. Első lépésként a kiadói és a hetilap-szerkesztői munkakört szétválasztották. Ekkor neveztek ki a sajtóosztályt, azaz – későbbi nevével – Luther Kiadó igazgatójának Kendeh K. Pétert.

Az *Evangelikus Élet* új főszerkesztője viszont nemcsak a hetilap tartalmáért lett felelős, de feladatául kapta a külön épületrészbe költöztetett szerkesztőség „megszervezését”, személyi állományának és tárgyi feltételeinek szükséges szintre bővítését is. Néhány hónap múlva így kerültem T. Pintér Károly és az akkori tördelés-szerkesztő, Rezessy Szabolcs mellé harmadikként az *EvÉlet* csapatába.

Abban az időben még hat oldalon, fekete-fehérben jelent meg a lap. Nagyon nehéz időszak volt ez, hiszen már az új koncepció jegyében dolgoztunk, de kulcsfontosságú munkakörök még betöltetlenek voltak. In-

ternetes egyházi hírportál hiányában nívumnak számított, hogy egy-egy hétvégi eseményről már a következő szerdán megjelenő lapszámban olvasható lehetett.

– Idővel aztán szinte teljesen átalakult a lap. Mit tart a legjelentősebb változásnak?

FOTÓ: VERES FERENC

– Talán az oldalszám bővülését és az ezzel összefüggésben átgondoltan kidolgozott, megváltoztatott és letisztult struktúrát; Nagy Bence tervező-szerkesztőnk munkáját dicséri az újság új tipográfiai megjelenése.

– Aki egy kicsit is ismeri a lap munkatársi gárdáját, irigykedik, mert látszik: összeszokott csapatról van szó.

– Ajándék volt ebben a közösségben dolgozni! Nem vagyunk sokan – mindössze hat főállású munkatárs van a lapnak –, de minden kollégámról elmondhatom, hogy a maguk területén kiváló, elismert szakemberek. Dobsonyi Sándor olvasószerkesztőnk például éveken át állandó meghívottja volt a Magyar Tudományos Akadémia Magyar Nyelvi Bizottságának, részt vett a helyesírási szabályzat következő kiadásának előkészítésében. Nagy Bence tervezőszerkesztő több sikeres internetes közösségi portál létrehozójaként a webes fejlesztők között tett szert köz- és elismertségre, rendszeresen hívják előadást tartani különböző szakmai konferenciákra...

Jó látni azt, hogy a szerkesztőségben ugyanakkor mindenkinek személyes ügye az *EvÉlet*, és hogy mennyire bántja a csapatot, ha hiba csúszik a lapba.

Ami az összeszokottságot illeti, bár természetünkönél fogva eléggé különbözőek vagyunk, az évek során valóban szinte már családi közösségé váltunk. Ha voltak is személyes-csere-ek az elmúlt évek alatt, a mai napig tartjuk a kapcsolatot korábbi munkatársainkkal. Meggyőződésem, hogy a jó közösség kiformálódásában jelentős szerepet játszottak és játszanak a heti rendszerességű lapindító munkatársi értekezletek. Ezeket minden egyes alkalommal a bibliaolvasó *Útmutató* aznapigéinek elolvasásával és imádsággal kezdjük...

Munkám során személy szerint magam is folyamatosan megtapasztal-

talhattam azt a sok segítséget, amely felelőre jött.

– Jelentett valami pluszt egyházi közegben dolgozni?

– Bejárati ajtónk a szerkesztőségünk mottójává lett igét: „Nem magunkat prédikáljuk, hanem az Úr Jézus Krisztust.” (2Kor 4,5a) Én magam is ennek a páli gondolatnak megfelelően próbáltam végezni itteni munkámat.

Ez az időszak a hitemet is erősítette, mert szembeállított azzal, hogy ugyan szép számban lehetnek ötleteink és terveink, de ha nem bízunk azokat az Istenre, akkor csak emberi okoskodások maradnak. Hálával gondolok vissza arra a sok-sok szeretetre, támogatásra, imádságra, amelyet az olvasóktól kaptunk. Ezek mind nagyon fontosak voltak.

– Mi az, ami jó érzéssel töltötte el a közel tizenegy év alatt, és mi jelentette a legnagyobb nehézséget?

– 2007-ben szerkesztőség-vezetővé neveztek ki, ami gyakorlatilag főszerkesztő-helyetesi munkakört takar, vagyis gyakorta szerkesztettem is az újságot. Nagy örömet jelentett, amikor az olvasók pozitív visszajelzéseivel találok, de mindig nagyon fontosak voltak az építő jellegű kritikák is. Ajándék volt megtapasztalni, hogy mekkora feladat és felelősség hétről hétre tartalommal megtölteni egy egyházi lapot. Hálát adok az Istennek az okért a külső munkatársakért, akik – sokszor a szabad

idejükben – segítenek abban, hogy az olvasók hetente változatos tartalmú lapszámot vehessenek a kezükbe. S hogy mi jelentette számomra a legnagyobb nehézséget? Talán az, hogy az újságírói-szerkesztői munka nem egy klasszikus nyolcórás elfoglaltság... A hétfői lapzárta után sokszor éjfélkor vagy akár kedd hajnalban megyünk haza a szerkesztőségből, attól függően, hogy mikor érkeznek be az aktuális cikkek.

És mit tagadjam, az utóbbi években több kellemetlenség is adódott abból, hogy – nevünk hasonló hangzása miatt – gyakorta összekevernek minket Bolla Zsuzsannával, egyházunk honlapjának szerkesztőjével.

– Tulajdonképpen miért és milyen érzésekkel búcsúzik a szerkesztőségtől?

– Az igazság az, hogy eredetileg csak néhány évet vállaltam... Ahogy itt volt az ideje 2001-ben annak, hogy elfogadjam ezt az állásajánlatot, úgy azt érzem, közel tizenegy év után eljött az ideje annak is, hogy továbblépjek, vagy legalábbis ezt a szoros, napi szintű kapcsolatot megszakítsam, és ezentúl külsőként legyek tagja az *Evangelikus Élet* csapatának. Nagyon szép, áldásokban és élményekben gazdag évek voltak ezek – hálás vagyok, hogy ez alatt a bö évtized alatt rengeteg olyan emberrel találkozhattam, akiktől sokat tanultam és sokat kaptam.

– Hogyan tovább, és milyen kapcsolatban marad az *Evangelikus Élet*tel?

– Május elsejével félállásban a Déli Egyházközség püspöki titkára leszek. Az *Evangelikus Élet* szerkesztőbizottságának ilyen minőségben hivatalból tagja maradok. Azokat a rovatokat, amelyeket eddig én szerkesztettem – gyermekoldal, istentiszteleti rend, *Szeretetvendégségre* –, rovatgazdaként szeretném továbbra is megtartani. A másik félállásban angol fogok tanítani.

■ KISS MIKLÓS

Sokféleség – az élet alapja

▶ Amennyire vártuk a tavasz első hírnökeinek és a gyümölcsfák első virágainak megjelenését, éppoly gyorsan el is telik az a néhány hét, amíg gyönyörködhetünk bennük. Míg azonban az egyes fák lehulló szirmok alatt már érlelni kezdték gyümölcseiket, mások még éppohy csak kibontották rügyeiket. Ha elég elszántak vagyunk, kertünket úgy is kialakíthatjuk, hogy tavasztól őszig mindig legyen egy éppen virágban pompázó – lehetőleg a tájba is illő – növényünk.

A biológiai sokféleség (más néven biodiverzitás) az élet alapja. Egyaránt jelenti a Föld élőlényei (növények és állatok) fajgazdagságát, életközösségeik sokszínűségét és a fajokon, fajtákon belüli genetikai változatosságot. (Az élővilággal foglalkozó szakemberek eddig mintegy kétmillió fajt azonosítottak, de becslések szerint 13, sőt akár 30 millió faj is létezhet!) A biológiai sokféleség jelen van a vízben, a szárazföldön és a levegőben, ugyanúgy jellemzi a legegyszerűbb, mint a legfejlettebb élőlényeket.

A biológiai sokféleség kérdéséről sok szó esik mostanában, többször előkerült már a téma e rovat hasábjain is. A sokféleség megőrzését szolgálja a tavaly szeptemberben indított *gyümölcsfaprogram* is, melyben egyházak, valamint különböző állami és civil szervezetek a régi magyar gyümölcsfajták megőrzését és népszerűsítését tűzték ki célul.

Május 22-ét az ENSZ közgyűlése 2000-ben nyilvánította a *biológiai sokféleség nemzetközi napjává*. Az 1992-ben Rio de Janeiroban rendezett „Föld-csúcson” aláírt egyezmény pedig azt a célt tűzte ki, hogy összefogással 2010-re világszinten jelentősen

mérsékeljék a biológiai sokféleség csökkenésének jelenlegi ütemét.

Az egyre gyorsabban változó éghajlati viszonyok, az időjárás szélsőséges esetei (épp aktuális a téli és a tavaszi, hűvös körüli fagykár bejelentése az illetékes hivatalnak), az emberi tevékenység pusztító hatása, a természetes élőhelyek mezőgazdasági művelésbe vonása (összefüggésben a népesség és a fogyasztás növekedésével) nap mint nap ráirányítja figyelmünket a téma fontosságára.

A problémák mellett pozitívumokat is említhetünk: ismert tény a Kárpát-medence fajgazdagsága, számos védett területet, különleges élőhelyet sorolhatunk, de nagy értéket képviselnek a hazánkban előállított mezőgazdasági termékek (zöldségek, gyümölcsök) is. Többek között ezért is fontos számunkra, hogy komolyan vegyük ezt a kérdést.

Annál jobb, minél hamarabb kezdjük a szemléletformálást a fiatalok körében: ismertessük meg velük a körülöttünk lévő szűkebb és tágabb világot, beszéljünk a problémákról, a ránk ruházott felelősségről és arról, mi az, amit mi magunk is tehetünk. A sok információ mellett pedig megtanuljuk szeretni és tisztelni is a

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó

Földet, hogy megértsük: a teremtett világ „uraiként” jó(l)létünk szorosán függ annak állapotától!

Nemrég bukkantam egy olyan kezdeményezésre, amely ebben a szemléletformálásban segítheti a gyerekekkel, fiatalokkal foglalkozó pedagógusokat.

A programban részt vevő csoportok egy-egy kiválasztott fát figyelnek meg egy éven keresztül, az eredményeket egy honlagra töltik fel. Az Európa számos országából beérkező információk alapján az egyes fajok egyedei jól összehasonlíthatók, az összesítő táblázatok segítségével szépen kirajzolódnak a megfigyelt egyedek életfolyamatainak (fenológiai fázisainak) helyi adottságokból fakadó eltérései, mint a rügyfakadás, a virágzás, a lombhullás időszaka.

A diákok ezenkívül az iskola falain kívül, szinte „játszva” szereznek ismereteket. A www.beagleproject.org oldalon kell a részvételhez regisztrálni. Az oldal egyszerű, jól kezelhető és magyar nyelven is elérhető, érdekes információkat, játékokat is kínál az érdeklődők számára. S talán a testvériskolai kapcsolatok ápolása szempontjából is érdekes és hasznos lehet a programban való részvétel.

■ JCsCs

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Bögrés kókuszos

Hozzávalók: 2 bögre kristálycukor, 3 egész tojás, 1 csomag sütőpor, 2 csomag vaníliás cukor, 1 kis pohár kefir

vagy joghurt, 1 bögre olaj, 2 bögre teljesliszt, 10 dkg kókuszreszelék, 5 dkg kakaópor, ízlés szerint mazsola, mandula vagy gyümölcsdarabok.

Elkészítése: a hozzávalókat egy tálban összekeverjük (nem szükséges a tojásfehérjét külön felverni), majd a tésztát egy sütőpapírral kibélelt tepsibe öntjük. Körülbelül 160 fokra előmelegített sütőben készre sütjük. A tetejét tetszés szerint bevonhatjuk csokimázzal.

FOTO: BODA ZSUZSA

▶ Erdőkertes rendkívül közkedvelt település. Festői környezete, egészséges levegője ma már több mint hétezer-ötszáz embernek kínál nyugodt életkörülményeket Budapest agglomerációjában. Ráadásul a fejlődés az utóbbi tíz évben szemmel látható. Új kereskedelmi egység, új óvoda, új iskolaszárny, új patika, új posta épült, a Szent István park, az új főtér, a szoborpark és nem utolsósorban az egykori művelődési központ teljes átépítésével pedig új tartalommal kelt életre a faluház.

A faluház, ez az építészeti jeles alkotás – Nagy László építész munkája – nemcsak a külső, hanem a belső tekintetbe is megújult. Így válik lehetővé a budapesti színházak vendégházátéka, illetve az olyan magas színvonalú képzőművészeti kiállítások megrendezése, mint például az, amely március 31-én nyílt szépségű, igényes vendégsereg előtt. Ezúttal M. Tóth Ágota grafikus és leánya, Mezősi Eszter üvegművész, restaurátor mutatkozott be alkotásaival.

A kiállítást megnyitó Kopeczky Lajos, Erdőkertes alpolgármestere már bevezetőjében párhuzamot vont a kiállított művek egyike-másika és a húsvéti időszak érzelmi hatása között.

Családban marad?

Grafikus és üvegművész kiállítása Erdőkertes

– Nem tartom véletlennek, hogy e kiállítás éppen húsvét időszakára esik. Az a mély lelkeség, amely a két művész alkotásait jellemzi, ebben az időszakban nyer igazán értelmet. Mert mi is fogékonyabbak vagyunk erre ezekben a napokban – mondta.

M. Tóth Ágota művésze magával ragadó. A *Furulyázók* és az *Angyal* megjelenítése a legnemesebb népi ihletettségről tanúskodik. Amellett azt gondolnánk, hogy Ágota képei ebben a stílusban fogalmazódtak meg, rögtön ott találjuk mellettük *Eszter portréját*, a kevés vonallal megalkotott leánycot (leányának arcát).

A már említett hitbéli elkötelezettségre utal a *Kőkereszt*, a *Törött kereszt* és a *Gyenesdéli Pietá*, a *Nagyhét* vagy épp a *Jézus keresztre feszítése*, amely megrendülést válthat ki a nem hívőknél is. Teljes a kép: Jézus emberré lett, és feláldozta életét. Értünk. A megváltásunkért.

Mielőtt bárki azt hinné, hogy üveggel bánni egyszerű, hogy tálak, hamutartók, virágvázák és még sok mindennapi tárgy előállítására. Itt rádöbbenhet arra, hogy a for-

Mezősi Eszter: Éjszakai fények

EVÉL & LEVÉL

Utóhanghiány

Tisztelt Szerkesztőség! Az *Evangelikus Élet* április 15-i számában több beszámolót, tájékoztatást – például *Budaörsi passió*, passió Budavárban, az EHE hallgatóinak passiójátéka – olvastam a húsvéthoz kapcsolódó különböző eseményekről. Sajnos azonban egy sort sem találtam *Bach János-passiójának* előadásáról, amely a zsúfolásig megtelt Deák téri templomban hangzott el. Ez pedig véleményem szerint legalább olyan jelentőségű, mint az említett események, hiszen ez a mű az evangelikus egyházzene kimagasló gyöngyszeme.

A mű előadása rendkívül megragadó volt, nagyon jól tükrözött a „dráma” átélését. A mű elhangzásának jelentőségét mutatja az is, hogy az interneten megjelent egy külföldön élő zenekritikus cikke, aki részt vett az előadáson (lásd: <http://www.musicalcriticism.com/opera/budapest.agnes-0412.shtml/>).

Kérem szíves válaszukat, hogy miért maradt ki az újságból egy beszámoló erről a húsvéthoz kapcsolódó jelentős eseményről. Nem tudom elképzelni, hogy már korábban ne tudtak volna a *János-passió* előadásáról, hogy egyik riporterük elment volna, hogy beszámolhasson az előadásról.

SASS LORÁNT (Budapest)

Közös büszkeségünk, hogy a Lutheránia énekkar egyenletesen magas színvonalon adja elő Bach remekművét – 1960 óta minden évben általában kétszer (virágvasárnap és nagyszombat). Rendszerint szoktuk is méltatni a vállalkozást, és bizonyára a jövőben sem fogja elkerülni a figyelmünket. – A szerk.

Bach

– Ott megint be van!

Az iskola ablakán gúnyosan süt be a délutáni nap, mintegy arra hivatva, hogy szenvedéseimet még teljesebbé tegye. Én a zongoránál ülök, lehetek olyan zisenktől. A zongoratanárnőt akkor láttam harmadszor talán, helyettesítette azt, aki általában kínlódott velünk. Ahogy vissza tudok emlékezni rá, türelmes, halk szavú, magas, sovány nő volt. Akkor idősnek láttam, ma biztos meglepődve konstataálnám, hogy egyáltalán nem volt az. Bachot játszani velem.

Anna Magdalena Wilcke Johann Sebastian Bach második felesége volt. Neki írt egy sor könnyű zongoradarabot, amelyeket egyszerűségük miatt a hangszeren tanulók számára jól lehet használni. Szinte látom magam előtt, hogy amikor a nagy mester ezeket komponálta, tele volt szerelemmel és odaadással fiatal felesége iránt. Ajándéknak szánta talán, és valóban, mindegyik egy-egy gyöngyszeme a zongorairodalomnak.

Semmit sem érzek mindebből. Ülök a billentyűk fölött, a nap besüt az ablakon, és arra gondolok, hány perc van még hátra az órából.

– Ott megint be van!

A tanárnő hangjában inkább szánalom szól, mint harag vagy türelmetlenség. Aztán becsukja a kottát.

– Mi a baj?

Fogalmam sincs, mit mondhatnék. Csak annyi, hogy ez az egész nem érdekel, sem a zongora, sem Anna Magdalena Bach, sem a bé. Valahol kint lennék a Ligetben, vagy barangolnék az utcákon, vagy olvasnék valamit, ami kiragad ebből a látható világból.

– Nem szeretem Bachot – nyögöm ki végül.

Minden sértődöttség nélkül mosolyodik el. Hogy lehet nem szeretni a mindenséget, a szépséget, az örömet, a szabadságot, az örökkévalóságot és mindazt, ami ebben a zenében rejlik? Hogy lehet nem szeretni az imádságot, az Isten iránt érzett végtelen szeretetet, a bűnbánatot és feloldozást, az áhitatot és az elfogadtatást?

Szégyenkezve gondolok ma erre a mondatomra. Mintha mindezeket megsértettem volna akkor. Mintha a könnyű szabadságot választottam volna a valódi, az igazi szabadság helyett. Akkor azonban olyasmi történik, ami miatt arra a pillanatra ma, negyven év után mégis békésen gondolok. A tanárnő kezembe adja a becsukott kottát, és szelíden ezt mondja, mintha életem célját határozná meg velem:

– Na, menj! És szeresd meg Bachot!

■ KOCZOR TAMÁS

M. Tóth Ágota: Angyal

kai valóságában, mert nincs itt – feltámadt!

Az egész kiállítás talán legszebb és leghatásosabb darabja az ólomüvegből megfogalmazott és zseniálisan a fény elé helyezett, az 1938-as budapesti eucharisztikus kongresszusra emlékező alkotás.

A két művész alkotásai segítik a húsvéti misztérium megértését és megélését. Erdőkertes, a faluházban – M. Tóth Ágota és Mezősi Eszter jóvoltából – most minden együtt van, ami emberség, ami hit, ami művészet. Nem marad a családban. Kiárad.

A kiállítás május 15-ig látható.

■ K. L.

HÍREK, HIRDETÉSEK

Álláshirdetés

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Nevelési és Oktatási Osztálya főállású középiskolai referenst keres. A középiskolai intézményi szakreferens feladata – többek között – az evangélikus középiskolákkal kapcsolatos fenntartói ügyintézés, az intézményekben folyó szakmai, módszertani munka támogatása, törvényességi, szakmai ellenőrzések megszervezése, lebonyolítása.

Az állás betöltésének feltételei: • egyetemi végzettség • egyházi kötődés • legalább öt éves középiskolai tanári/vezetői gyakorlat • szakértői tapasztalat • jártasság a tanügyigazgatás és az értekezési területén • jó kommunikációs és együttműködési készség.

A jelentkezéseket önéletrajzzal és motivációs levéllel május 14-ig az MEE Országos Iroda címére (1085 Budapest, Üllői út 24.) várjuk.

További felvilágosítás: MEE Országos Iroda Nevelési és Oktatási Osztály, telefon: 1/486-3515.

APRÓHIRDETÉS

Üdülés Hévízen – 5 nap svédasztalos étkezésekkel, fürdőbelépőkkel: 31 500 Ft/fő. Kisbér Tourist, telefon: 34/352-700 és 30/217-8722.

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

Az EBBE 2012. tavaszi sorozatának címe: *A nem lelkészi lelki szolgálat egyházunkban.* A következő alkalom május 10-én, 17 órákor kezdődik az országos iroda utcáról nyíló termében (1085 Budapest, Üllői út 24.).

Áhítat: *Bálintné Varsányi Vilma* lelkész. Előadás: *Mire terjedhet ki, és mire nem, a nem lelkészi lelki szolgálat a gyülekezetben?* – Győri János Sámuel lelkész.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (május 6.)

Miért mondd ezt, Jákób, miért beszélsz így, Izráel: Rejtve van sorsom az Úr előtt, nem kerül ügyem Isten elé. Ézs 40,27 (1Pt 1,6; Mt 11,25–30; Kol 3,12–17; Zsolt 149) Az ember életének vannak olyan szakaszai, amikor távol érzi magát Istentől. Eljuthat egészen odáig, hogy szinte jogtalannak és igazságtalanak gondolja mindazt, ami vele történik. Valóban ezt érdemlik, akik hűségese az Úrhoz? Ez a mindannyiunk által ismert életérzés szólal meg napi igéinkben. De tovább olvasva az igazságot, ezt visszautasítja a próféta, és azt mondja, hogy az Istenbe vetett hit és a körülményeinktől független bizalom kiemeli a csüggedésből. Isten mindig a hűséget áldja meg, nem pedig a hűtlenséget. Csak legyen türelmünk kivárni áldását.

Hétfő (május 7.)

Magasztalunk, ó, Isten, magasztalunk téged, mert közel van neved azokhoz, akik hirdetik csodáidat. Zsolt 75,2 (Mk 11,10; Jak 1,17–25/26–27/; 1Tim 5,3–16) Csodáról csak az tud beszélni, aki átélte. Nagyon magával ragadóan kell beszélni egy átélt csodáról ahhoz, hogy a hallgató maga is úgy adja tovább, mint aki hiszi és vallja, amit hallott. Így épül fel már kétezer éve az igehirdetés és a hit egymást váltó láncolata. És az külön csoda, hogy ez idő alatt semmit sem veszített az erejéből. Minden igehirdetés az igazi csoda – hogy Jézusban megváltott lett az ember – elmondása, továbbadása.

Kedd (május 8.)

A vámszedő pedig távol állva, még szemét sem akarta az égre emelni, hanem a mellét verve így szólt: Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek. Lk 18,13 (Hós 4,1; Lk 19,36–40; 1Tim 5,17–25) Az ismert jézusi példázat kulcsmondata szólal meg mai igéinkben. A maga megkérdőjelezhetetlen teljesítményére hivatkozó farizeussal szemben a foglalkozásából adódóan köztudottan bűnös vámszedő tette szólal meg benne. Szó szerint féli az Istent. Erdemeink számontartásával és felsorolásával fordított arányban tudatosít bennünk, hogy Isten irgalmára és bűnbocsánatára szorulunk. Pedig – ahogyan a Konfirációs katekizis tanítja – úgy maradhatunk meg a hitben, ha bűnbocsánatból élünk.

Szerda (május 9.)

Amikor megjelent a mi üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete, nem az általunk véghez vitt igaz cselekedetért, hanem az ő irgalmából üdvözített minket. Tit 3,4–5 (Dán 9,9a; Róm 15,14–21; 1Tim 6,1–10) Mai igeversünk a karácsonyi üzenetét értelmezi. Karácsonykor szoktuk sokat idézni. A betlehemi istálló jászolában ott fekszik az ígért gyermek, akiben megjelent a mi üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete. Nem azért jött le közeánk, nem azért állt velünk szóba, nem azért jött üdvözítőül, mert megérdemeltük vagy kiérdemeltük volna. Hanem az ő irgalma és kegyelme által tette mindezt úgy, mint ahogy az apa viszonyul szeretett gyermekéhez. Ez is jelzi, mennyire szeret bennünket Isten.

Csütörtök (május 10.)

Halld meg, Izráel: Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr! 5Móz 6,4 (1Kor 12,6; 1Kor 14,6–9.15–19; 1Tim 6,11–16) Amikor Izrael népe megfogalmazta ezt a hitvallást – amely a mai napig a választott nép legalapvetőbb hitvallása –, olyan környezetben éltek, ahol sok istent imádtak. Ebben a pogány világban született meg ajkunk az a kijelentés, hogy nem szabad a környezetükben elfogadott mércéhez igazodni. Bátran szembemehetnek az árral, és hitvallásban kijelenthetik, hogy csak egy Isten van, aki a teremtő és gondviselő, a pogány környezetben is megtartó Úr. Ma, ebben a szekularizált világban ki merjük-e mondani a körülöttünk élőknek ezt a hitvallást?

Péntek (május 11.)

Ne mondd, hogy fiatal vagy, hanem menj, ahova csak küldelek, és hirdesd, amit csak parancsolok! Jer 1,7 (2Tim 2,1; Lk 22,39–46; 1Tim 6,17–21) Van egy mondas, miszerint a hamis próféták önként jelentkeznek, ezzel szemben az igazakat elhívja az Úr. A próféták mindig elhívást kapnak. Nem könnyű beállni a szolgálatba, ezért egyesek kifogást találnak. Legszívesebben menekülnek. A legjobb példa erre Jónás története. De Jeremiás próféta is hadakozik az elhívása és küldetése ellen. Erre hangzik el válaszként mai igénk. Az Úr áldását ígéri mindenkinek, aki meghallja hívó szavát, és beáll a szolgálatába, vállalja a küldetést. De ez az ige arra is figyelmeztet, hogy csak azt szabad hirdetni, amit ő ad ajkunkra.

Szombat (május 12.)

Vigyázzatok, legyetek ébren, mert nem tudjátok, mikor jön el az az idő! Mk 13,33 (Ézs 40,10a; Jn 6,60–62/63–69; 2Tim 1,1–12) A Jézus által kért éberséget csak a tanítványok érthetik meg. Manapság már nem az a probléma, ami az első tanítványok életében volt, hogy Jézus közeli visszatérésének ígéretere tétlenkedni kezdtek, így várták vissza Urukat. Ma sokkal inkább az a baj, hogy azt reméljük, késik, vagy úgy élünk, mintha soha nem jönne vissza ítélő életet és holtakat. Az éberség nem folyamatos ébrenlét, amely ellankasztja, tompítja az ember figyelmét, hanem annak tudta, hogy egyszer eljön az az idő...

■ MENYES GYULA

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 6-ától május 13-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
10.04 / Kossuth rádió Evangelikus istentisztelet közvetítése az orosházi templomból Igéti hirdet: Ribár János esperes 10.15 / m1 Református ifjúsági műsor 10.40 / m1 Evangelikus magazin (ismétlés: 13.35 / m2) 11.30 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó) 15.05 / Bartók rádió Jubilato Deo Évszázadok egyházi muzsikája 20.00 / Duna Tv A bukás – Hitler utolsó napja (német játékfilm, 2004) (149') 21.05 / Bartók rádió Az emberi hang dicsérete Pergolesi: F-dúr mise Bomtempo: Te Deum	6.00 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó) 12.25 / Tv2 Telitalálat (magyar játékfilm, 2003) (98') 14.00 / m1 A Szövetség Biblia-vetélkedő 20.00 / Corvinus Rádió (Sopron) Lélakhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (www.corvusradio.hu) A templomok, a keresztek és a festők városa – Szentendre 22.30 / Hír Tv Keresztszemet (riportműsor) 23.10 / m1 Aranykészítés (kulturális magazinműsor)	5.20 / m1 Hajnali gondolatok Pál apostol első útja 13.00 / Magyar Katolikus Rádió Rádiós regénytár Henryk Sienkiewicz: Quo vadis 16.05 / Duna World Élő népzene 20.00 / Duna Tv A csend (fekete-fehér svéd filmdráma, 1963) (92') 20.45 / m1 Fonogram 2012 Magyar zenei díjátadó gála 0.10 / Duna Tv Pártfogoltak és pártfogók (magyar dokumentumfilm, 2008) 1.40 / Duna Tv Lélek Boulevard Pável Márta hittanár	13.30 / Kossuth rádió „Te benned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház félórása 18.00 / Pax Tv A szeretet nem luxus A Zákus Média centrum dokumentumfilmje 20.00 / Duna Tv Janis és John (francia–spanyol vígjáték, 2003) (100') 20.05 / Lánchíd Rádió Hittel és gitárral (keresztény zenei műsor) 20.30 / Duna World Édes Bébé – Emlékezés Ottlik Gézára 23.00 / m1 Kortárs Képzőművészet, építészet, design, divat 0.00 / m2 Pesty Fekete Doboz
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
5.20 / m1 Hajnali gondolatok „En vagyok az út, az igazság és az élet” 9.00 / Duna Tv Világ-Nézet – Kereszt és toll 12.30 / m2 Másfél millió lépés Magyarországon A Hernádtól a Sajóig 15.00 / Pax Tv Kerékpártúra egyháztörténelmi utakon (útifilm) Határörtség, Reményország 16.20 / Duna World Balatoni utazás (magyar ismeretterjesztő sorozat) Kövek és borok 21.15 / Pax Tv Szebb Imre Kerényi László filmje 23.00 / m1 Ottlik 100	14.40 / Duna World Arcélek Gulácsy Lajos nyugdíjas református püspök, Munkács 14.45 / Duna Tv Székelykapu (székelyföldi magazinműsor) 18.30 / m1 Maradj talpon! (kvízműsor) 21.00 / Mária Rádió Iránytű Pál Ferenc atya előadás-sorozat utkereső fiataloknak 21.55 / Duna World Imák, apokrif mámorok Erdélyi Zsuzsanna néprajzkutató gyűjtése 22.00 / Pax Tv Anima Soni-koncert A Zákus Média centrum koncertfilmje 23.55 / Duna Tv A tangó éjszakája (német koncertfilm, 2008) (97')	6.00 / m2 A Biblia gyermekeknek – Újszövetség (olasz animációs sorozat) Aki sziklára épít... 8.15 / Duna Tv Magyarország 2000 – Családi krónikák Veszprém, Gizella királyné városa 10.00 / m1 Angi jelenti (dokumentumműsor) A porcelán útja 16.35 / m1 A Szövetség Biblia-vetélkedő 21.00 / Duna World Aknay János műhelyében (portréfilm, 2003) 22.15 / m1 Schiller: Stuart Mária (történelmi dráma két részben)	7.00 / Mária Rádió Ökumenikus lapszemle 8.00 / Civil Rádió Református óra 11.45 / m1 Evangelikus templomok 12.30 / Vörösmarty Rádió (Székesfehérvár) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (www.vorosmartyradio.hu) 13.34 / Magyar Katolikus Rádió „Valaki ír a kezdeddel” Válogatás a Nyugat szerzőinek műveiből 20.00 / Duna Tv A szibériai borbély (cseh–francia–oros–olasz romantikus film, 1998) (171') 23.15 / Mária Rádió Mégis szeretni Gyökössy Endre tanítása

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu.

EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusel.hu.

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu. • Előfizetés: elfozetes@evelet.hu.

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.ball@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).

Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).

Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). Tördelőszerkesztő: Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). Rovatvezetők: Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.vegheji@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszamba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzáratok kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

